№126 (1939)

Аўторак, 13 ліпеня 2004 г.

Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Перыядычнасць —
5 разоў у тыдзень

Выдавец
УП «Народная воля».

Кошт свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +18...+20, уначы — +11...+13, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +14..+16, дождж, уначы — +10...+12, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +15...+17, уначы — +10...+12, на працягу сутак — без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +18..+20, дождж, уначы — +11...+13, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +21...+23, сонечна, уначы — +13...+15, дождж; у Магілёве ўдзень — +19...+21, сонечна, уначы — +14...+16, без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Спецыяльны дакладчык ААН па правах чалавека ў Беларусі

Былы міністр замежных спраў Румыніі, ганаровы прэзідэнт Парламенцкай асамблеі АБСЕ Адрыян Севярын прызначаны спецыяльным дакладчыкам ААН па пытанні аб становішчы ў галіне правоў чалавека ў Беларусі. Яму даручана вывучыць сітуацыю ў краіне і зрабіць даклад на наступнай, 61-й, сесіі Камісіі ААН па правах чалавека.

У красавіку на 60-й сесіі камісія прыняла вельмі жорсткую рэзалюцыю, якая асуджае невыкананне правоў чалавека ў Беларусі.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Выказаліся супраць трэцяга тэрміну

Каля 300 чалавек узялі ўдзел у мітынгу, што арганізавалі ў Барысаве актывісты руху грамадска-палітычных сіл "Дэмакратычны Барысаў". Мітынг, прысвечаны сацыяльна-эканамічным праблемам краіны, пераносіўся чатыры разы з-за адмовы мясцовых улад яго санкцыяніраваць.

Для ўдзелу ў акцыі ў Барысаў з Мінска прыехалі вядомыя палітыкі і грамадскія дзеячы — лідэры Народнай каліцыі **"5+"** Аляксандр Бухвостаў, Вінцук Вячорка, Сяргей Калякін, Анатоль Лябедзька, Аляксей Кароль, дэпутаты групы "Рэспубліка" Валерый Фралоў і Сяргей Скрабец, кіраўнік асацыяцыі прадпрымальнікаў "Перспектыва" Анатоль Шумчанка і іншыя.

Як паведаміла прэс-служба Партыі БНФ, удзельнікі мітынгу прынялі рэзалюцыю, у якой разам з сацыяльна-эканамічнымі патрабаваннямі выказаліся супраць магчымага ўвядзення трэцяга тэрміну прэзідэнцкага праўлення.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Самая высокая інфляцыя ў СНД

Паводле звестак Міждзяржаўнага статыстычнага камітэта СНД, у студзені—красавіку гэтага года самы высокі рост інфляцыі зафіксаваны ў Беларусі (21,8 працэнта), самы нізкі — у Кыргызстане (4,8 працэнта).

Следам за Беларуссю па паказчыку росту спажывецкіх цэн ідуць Малдова (14,1 працэнта), Расія (10,6 працэнта), Арменія (7,5 працэнта), Украіна (7,2 працэнта), Таджыкістан і Казахстан (6,5 працэнта), Грузія (5,8 працэнта). У сярэднім па краінах СНД узровень інфляцыі склаў 10 працэнтаў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Коні прыносяць у казну больш за паўмільёна долараў

Сельскагаспадарчы вытворчы кааператыў у Верцялішках — СВК "Прагрэс-Верцялішкі" — адзінае месца ў краіне, дзе гадуюць элітных скакавых коней. Штогод яны прыносяць у казну гаспадаркі больш як паўмільёна долараў ЗША. Спецыялісты падлічылі, што адзін добра навучаны спартыўны конь варты 26 коней мясных парод, якія кааператыў прадае ў Італію.

Аляксандр ХІЛІМОН.

Выпушчаны памятныя манеты, прысвечаныя Магілёву

Нацыянальны банк Беларусі ўводзіць у абарот памятныя манеты, прысвечаныя Магілёву, серыі "Гарады Беларусі": сярэбраную — наміналам 20 рублёў і меднанікелевую — наміналам 1 рубель.

Манеты выраблены: сярэбраная — тыражом 2000 шт., меднанікелевая — таксама 2000 штук. Як адзначаюць у Нацбанку, выпушчаныя ў абарот манеты з'яўляюцца законным плацёжным сродкам Рэспублікі Беларусь і абавязковыя да прыёму ва ўсе віды плацяжоў без усялякіх абмежаванняў.

Аляксей АРЭШКА.

Садзіся і каці

Мінскае ААТ "Мотавела" ў ліпені прыступае да прамысловай вытворчасці матацыклаў з аб'ёмам рухавіка 50 кубічных сантыметраў. Тры сабраныя доследныя ўзоры ўжо праходзяць тэхнічныя выпрабаванні. Новая мадэль матацыкла аснашчана аблегчанай рамай і можа развіваць хуткасць да 45—50 км/г. На прадпрыемстве мяркуюць, што гэтая мадэль будзе карыстацца павышаным попытам, бо на кіраванне такой тэхнікай не патрабуецца вадзіцельскага пасведчання.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

О проблемах всей страны и жизни людей одного столичного округа с позиций человека, которого знают во всем мире, — профессора, доктора экономических наук, академика трех международных академий Станислава Антоновича БОГДАНКЕВИЧА.

Станислав БОГДАНКЕВИЧ,
доктор экономических наук, профессор

Страна нуждается в новой экономической политике

Экономика страны переживает глубокий кризис, страдает крайней неэффективностью. **Назревает угроза дефолта как следствие предоставления банками финансовых ресурсов, созданных за счет вкладов населения, предприятиям-банкротам.** Об этом пора говорить в полный голос, так как дефолт вновь ограбит вкладчиков. И вновь народу будут внушать, что это случилось не по вине властвующих бюрократов, а по вине демократов, оппозиции. Рост производства из-под кнута не обеспечивает ни роста зарплаты, ни прибыли для предприятий. При росте за 2003 г. ВВП на 6,8% реальные доходы населения (за минусом подоходного налога) увеличились лишь на 2%. А если исключить из этих доходов проценты по вкладам, так как их основная часть падает на небольшое число состоятельных предпринимателей и чиновников, то для подавляющей части населения получим не рост, а снижение. Рост потребительских цен в среднем превысил 25%, а по коммунальным услугам и того больше. За последние три года коммунальные услуги подорожали по отдельным видам в 5—13 раз.

Сегодня более 5000 предприятий страны полностью утратили собственные оборотные средства. До половины предприятий не покрывают свои издержки за счет выручки от реализации продукции. Ресурсы транжирятся. Остатки нереализованной продукции на складах из-за не конкурентоспособности превысили сумму в 1,7 трлн. рублей. Еще более чем на 8 трлн.рублей произведенной продукции не продано, но отгружено со складов заведомо неплатежеспособным предприятиям (дебиторам). Просроченные платежи превысили 5 трлн. рублей. Доля устойчиво неплатежеспособных предприятий превысила две трети от всех функционирующих. Уровень производственных инвестиций низок. Износ оборудования в среднем достиг 80%. Дефицит внешнеторгового баланса постоянно превышает миллион долларов США. Согласно Национальному отчету о человеческом развитии, в стране в 2003 г. только 4% технологических процессов в промышленности соответствовали мировому уровню, а 16% — технологии реликтового уровня, большинству из которых свыше 15 лет. За последние 5 лет доля научно-технической продукции сократилась в 1,5 раза.

Административно-командная модель развития, принятая в Беларуси, показала свою неэффективность, особенно на фоне соседней Польши, которая в 1990 г. отставала от нас в экономическом развитии, у которой сегодня ВВП на душу населения превышает белорусский показатель более чем в два раза, средняя зарплата составляет 600 долл., пенсия 200 долл. США, цены на потребительские товары ниже, а уровень их роста за год менее 3%.

Правильно утверждает Александр Лукашенко — идти надо "от жизни". Исходя из этого положения, а также мирового опыта представляется бесспорным, что сегодня выход из глубокого кризиса, в котором находится Беларусь, возможен лишь по пути утверждения института частной собственности и рыночной экономики, восстановления демократии и верховенства закона, отказа от декретного разгула. Следовало бы на высшем государственном уровне, перед лицом широкой общественности признать реальность — тот факт, что авторитарно-административная модель хозяйствования, базирующаяся на жестком административном управлении экономикой, на сохранении ведущей роли государственного сектора и крупного производства, оказалась провальной. Страна нуждается в новой экономической политике, в проведении рыночных преобразований, в кардинальных реформах.

Существует мнение, что для проведения реформ нам обязательно необходим страховой "зонтик" в лице России либо ЕС. Это далеко не так. Что касается финансового обеспечения реформ, то оно не столько зависит от вхождения в состав России или ЕС, сколько от политической воли на их осуществление. Беларусь давно стала членом международных финансовых организаций, внесла в их уставные капиталы десятки миллионов долларов. Пора получать дивиденды. Под обоснованные эффективные программы и рыночные реформы Беларусь гарантированно получит необходимую финансовую поддержку как от международных финансовых организаций, членом которых она является, от крупных коммерческих институтов и банков, так и властных структур России, ЕС и США. В этом не может быть никаких сомнений.

Только сама Беларусь может и должна ответить на стоящие перед ней вызовы и решить непростые задачи. Для этого ей необходим полный суверенитет и независимость. Политически не сливаясь ни с Россией, ни с ЕС, Беларусь, находясь на европейском перекрестке, при правильной политике способна превратиться в "европейского экономического тигра".

Не администрирование, не кнут, а инициатива и свободная конкуренция — путь к лучшей жизни. Суть реформирования действующего хозяйства должна состоять в переводе всех функционирующих государственных предприятий в равные с другими рыночные, конкурентные условия хозяйствования. Это потребует их 100%-ного акционирования, ужесточения платежной, финансовой и имущественной ответственности, лишения любых субъектов каких бы-то ни было налоговых, кредитных и иных льгот, кроме разовых исключительных случаев, предоставленных представительными органами под гарантии своих бюджетов, обоснованных соответствующими бизнес-планами, подтвержденными экспертными заключениями.

Стержнем новой экономической политики должно стать развитие малого и среднего бизнеса. По данным Всемирного банка, капиталоемкость этого сектора существенно ниже, что для Беларуси, испытывающей острый дефицит предпринимательского капитала, чрезвычайно важно. Не менее важно и то, что производительность труда в секторе малого бизнеса более чем в три раза выше, чем на крупных предприятиях. Бесспорное преимущество малого и среднего бизнеса (МСБ) состоит в способности высокоэффективного использования имеющихся ресурсов и труда. В способности осваивать экономические ниши, невыгодные другим хозяйственным субъектам, вовлекать в эффективный оборот, приспосабливать для своих нужд неиспользуемые либо неэффективно используемые помещения, оборудование, инвентарь и материалы, включая отходы.

В мире наметилась тенденция превращения крупных предприятий в сборочные цеха, что повышает их конкурентоспособность. Малые и средние предприятия становятся подрядчиками крупных предприятий, обеспечивая их комплектующими и деталями, выполняя отдельные технологические операции, опытно-конструкторские работы. Создание МСБ позволяет ускорить технический прогресс, осуществлять диверсификацию капитала, направляя его в наиболее эффективные малые проекты, для внедрения новшеств, для апробации проектов.

Сегодня в развитых странах МСБ составляет основу экономики. Его доля в объеме ВВП превышает в США и Японии 50%, в ЕС — 60%. Доля работающих в МСБ в общей численности занятых составляет: в США более 50%, в странах ЕС — 70%, в Японии — 75%. В электронной промышленности США доля малых предприятий с численностью работающих до 100 человек достигла 90% общего количества действующих фирм. По данным Всемирного банка, 60% тайваньского экспорта приходится на МСБ. Это на Тайване, где благодаря высокому уровню экономической свободы за последние 50 лет ВВП увеличился в 18 раз. От 25 до 35% мирового экспорта обрабатывающей промышленности осуществляется МСБ.

В Чехии, Словении, Польше, Эстонии главным содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В Китае реформы обеспечили бурный рост МСБ. Суть китайских реформ — в административной, налоговой и кредитной поддержке МСБ. Стратегия — быстрое развитие МСБ, реформирование торговли, сферы услуг и "выращивание" национальных частных собственников, которым впоследствии были переданы госпредприятия. Упор сделан на частный сектор. Сегодня в промышленности Китая МСБ создает 60% валовой продукции и 75% рабочих мест. 60% экспортных товаров создается в МСБ.

В сельском хозяйстве Китая реформы начались с 1978 г. За первые пять лет был осуществлен переход от народных коммун к семейному крестьянскому подряду на основе 15—30-летних договоров аренды земли. В результате страна стала вторым в мире экспортером зерна.

Лишь Беларусь не идет общим путем. Нынешнее руководство Беларуси ведет экономику по особой модели экономического развития, при полном финансовом банкротстве твердит о все новых невиданных достижениях. По индексу экономической свободы Беларусь занимает 145-е место в мире и входит в группу из 12 так называемых "репрессированных" стран.

Отсюда "от жизни" вывод. Необходимо всю силу государственной власти направить не на ограничение частной предпринимательской деятельности и доходов от этой деятельности, не на усложнение регистрации и сохранение лицензирования, не на усиление налогообложения, надзора, контроля и применение административных санкций, что составляет суть сегодняшней политики в этой сфере, а на политическое, законодательное и практическое обеспечение в стране климата максимальной экономической свободы и конкуренции. Следует незамедлительно перейти на заявительный принцип регистрации малого и среднего бизнеса, кроме весьма узкого круга его видов, связанных исключительно с необходимостью защиты здоровья и безопасности людей.

Органам исполнительной власти должна быть поставлена задача ориентироваться в части развития МСБ (малого и среднего бизнеса) на уровень, достигнутый в продвинутых странах, на создание этим сектором где-то половины производимого ВВП.

Нашей стагнирующей экономике явно непосильна действующая ноша налоговых изъятий и других поборов. Это требует кардинального реформирования структуры государственной власти и управления. Следует незамедлительно приступить к упрощению и оптимизации управления, к реальному сокращению разросшегося чиновничьего аппарата, прежде всего аппарата административного надзора и контроля.

(Окончание на 2—3 стр.)

ЧУЛІ?

Кандыдат у прэзідэнты ЗША Джон Керы падтрымаў «Акт аб дэмакратыі ў Беларусі»

Аб гэтым паведаміла «Хартыя'97»

Дакумент прадугледжвае аб'яўленне ЗША санкцый супраць Беларусі ў выпадку адмовы ўлад спыніць пераслед апазіцыі і незалежных СМІ, расследаваць выпадкі палітычна матываваных знікненняў людзей. У выпадку яго прыняцця для шэрагу беларускіх чыноўнікаў будзе закрыты доступ на тэрыторыю ЗША, забаронены стратэгічны экспарт у Беларусь і дзяржаўныя інвестыцыі, а таксама зроблены захады да скарачэння фінансавай дапамогі Беларусі з боку міжнародных фінансавых інстытутаў. "Акт аб дэмакратыі ў Беларусі" таксама прадугледжвае абнародаванне экспарту краінай зброі ў краіны, якія падтрымліваюць тэрарызм, і публікацыю звестак аб маёмасці прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі і яго атачэння.

"Хартыя'97" нагадвае, што дакумент ужо падтрымалі многія прадстаўнікі Кангрэсу ЗША.

"Акт аб дэмакратыі ў Беларусі" быў унесены на разгляд у Палату прадстаўнікоў Кангрэса ЗША кангрэсменам Крыстаферам Смітам, а ў сенат — сенатарам Бэнам Кэмбэлам.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

З прызначэннем!

Напрыканцы мінулага тыдня прызначаны:

Генадзь АЛЯКСЕЕНКА — памочнікам прэзідэнта па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіцця турызму, вызваліўшы ад гэтай пасады Мікалая Ананьева;

Віктар ЖЫБУРТОВІЧ — начальнікам Дэпартамента аховы Міністэрства ўнутраных спраў;

Георгій САМСОНАЎ — начальнікам упраўлення контрразведкі Камітэта дзяржаўнай бяспекі;

Аляксандр ТАЛСТАШОЎ — начальнікам упраўлення па абароне канстытуцыйнага ладу і барацьбе з тэрарызмам Камітэта дзяржаўнай бяспекі.

Дадзена згода А.Лукашэнкі на прызначэнне:

Таццяны СТАРЧАНКА — намеснікам міністра эканомікі;

Васіля ГОРГУНА — старшынёй Лунінецкага райвыканкама;

Віктара БАНЧУКА — старшынёй Рагачоўскага райвыканкама;

Валерыя БАТУРЫ — генеральным дырэктарам рэспубліканскага унітарнага вытворчага прадпрыемства "Граніт";

Аляксандра ШУРАВІНА — генеральным дырэктарам геоларазведвальнага рэспубліканскага прадпрыемства "Белгеалогія";

Васіля КАЧУРКІ — рэктарам установы адукацыі "Баранавіцкі дзяржаўны універсітэт";

Наталлі ЖАРНАСЕК — дырэктарам фонду дзяржаўнай маёмасці Міністэрства эканомікі;

Валянціны САКАЛОЎСКАЙ — намеснікам начальніка арганізацыйна-аналітычнага дэпартамента Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы.

Курсы замежных валют

Нацыянальны банк Беларусі ўстанавіў на 13 ліпеня наступныя афіцыйныя курсы замежных валют:

1 долар ЗША — 2159 рублёў
1 еўра — 2682,23
1 расійскі рубель — 74,11
1 аўстралійскі долар — 1567,54
1 балгарскі леў — 1371,23
1 дацкая крона — 360,70
1 СДР — 3197,37
1 ісландская крона — 30,44
10 японскіх іен — 200,27
1 казахскі тэнге — 15,95
1 канадскі долар — 1640,45
1 кувейцкі дынар — 7323,61
1 кыргызскі сом — 50,59
1 латвійскі лат — 4047,24
1 літоўскі літ — 776,79
1 малдаўскі лей — 182,12
1 нарвежская крона — 316,74
1 польскі злоты — 595,09
1 сінгапурскі долар — 1271,65
10.000 турэцкіх лір — 14,87
1 украінская грыўна — 405,79
1 англійскі фунт стэрлінгаў — 4024,70
1 чэшская крона — 85,26
1 шведская крона — 291,48
1 швейцарскі франк — 1766,49
1 эстонская крона — 171,29

Пакутуюць ад блізарукасці

Кожны другі школьнік у Мінску мае праблемы са зрокам. Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміла загадчыца дзіцячага аддзялення Рэспубліканскага афтальмалагічнага цэнтра Міністэрства аховы здароўя Беларусі Алена Далгова.

Вынікі медыцынскага абследавання, якое праводзілася сярод вучняў школ Мінска вясной гэтага года, сведчыць аб тым, што каля 50 працэнтаў школьнікаў пакутуюць ад блізарукасці. У той час як 20 гадоў таму пасля заканчэння школы толькі 20 працэнтаў дзяцей мелі гэтае захворванне вачэй. Паводле слоў спецыяліста, такая негатыўная тэндэнцыя ў першую чаргу звязана з празмернай нагрузкай на вочы, маларухомым ладам жыцця, спадчыннымі фактарамі і агульным станам здароўя арганізма.

Вольга АСІПЕНКА.

ХОДЯТ СЛУХИ...

На выход?

Свежие слухи подтверждают версию, которая недавно была изложена на страницах "Народной воли".

*Если это так, то **Урал Латыпов** все-таки покидает пост главы Администрации президента Республики Беларусь. Он якобы едет послом в Россию. На его место, если верить тому же закулисью, приходит **Юрий Сиваков**. Об этом поговаривают даже в коридорах Администрации президента.*

Сам Урал Рамдракович слухи о своей отставке не подтверждает, однако и не опровергает. И в шутку сообщает знакомым, что о своей отставке он *"тоже читал"*.

Секретарь Урала Латыпова говорит, что глава Администрации президента работает в обычном режиме, рабочий график у него спланирован на несколько месяцев вперед и что в ближайшее время он даже в отпуск не собирается.

Накануне Олимпийского собрания появились слухи о том, что "на выход" отправляется не только Латыпов, но и министр спорта и туризма **Юрий Сиваков.** Информационным поводом для "отставки" Сивакова послужило назначение помощником президента по вопросам физической культуры, спорта и развития туризма **Геннадия Алексеенко**. Дело в том, что, по словам представителей спортивной общественности, после одного хоккейного матча А.Лукашенко предложил пост министра спорта и туризма нынешнему капитану сборной Беларуси по теннису **Сергею Тетерину**, который гоняет шайбу вместе с "вождем". Тогда Сергей Семенович сказал, что примет предложение лишь в том случае, если помощником президента по спорту будет Алексеенко. Естественно, недавнее назначение Алексеенко вызвало в спортивной среде оживление (мол, министр пакует чемоданы) и предположение, что Сиваков займет кресло Латыпова.

Сам Юрий Леонидович, внимательно выслушав версию дальнейшего развития своей карьеры, философски заметил: *"Могу копать, могу не копать..."*

Известный аналитик и журналист **Александр Федута** говорит, что лично его интересует, кто именно и с какой целью запускает слухи об отставке Урала Латыпова.

"Слухи об отставке Латыпова в последнее время возникали с периодичностью раз в три месяца, — говорит Александр Иосифович. — *Может быть, сейчас просто очередной квартал? Мне интересно, зачем эти слухи понадобились самому господину Латыпову? Ведь о том, что он написал заявление, могут знать только три человека: сам глава Администрации, президент и тот, кому Александр Григорьевич поручил оформить заявление Латыпова (это может быть либо помощник президента **Владимир Макей**, либо первый заместитель главы Администрации президента **Александр Попков**, который ведет кадры).*

Можно предположить, что источником этих слухов является сам Латыпов. Но человек, который ожидает назначения, как правило, не распространяет подобных слухов...

Если Латыпов все же имеет отношение к возникновению слухов о своей отставке, то все предельно просто: это форма политического дистанцирования. В одном из своих интервью Урал Рамдракович сказал: "Я — не политик, я — чиновник". То, что он продолжает изображать из себя чиновника и тщательно дистанцироваться — это достаточно удачная игра. Но при этом надо помнить, что именно при нем произошло все то, чего не происходило даже при Заметалине! Именно при Латыпове в Беларуси закрывали газеты, лицеи и так далее..."

По мнению Федуты, если отставка Латыпова все же состоится, то назначение на пост главы Администрации президента **Юрия Сивакова** будет как минимум нелогичным: *"Сейчас у нас невыездной министр, а будет невыездной глава Администрации. И с кого тогда спросят за 25 незавоеванных медалей?"*

Трехкратный олимпийский чемпион **Владимир Парфенович** в конце минувшей недели напрямую спросил Урала Латыпова о возможной отставке.

Урал Рамдракович, загадочно улыбнувшись, ответил, что отставка ***"вроде бы не предвидится".*** Пока...

Эльмира САТАРОВА.
Фото photo.bymedia.net

Ад урагану на Брэстчыне...

Паводле папярэдніх даных, ад стыхіі пацярпела 12 раёнаў на Брэстчыне. Урон нанесены 488 населеным пунктам, разбурана 5 і пашкоджана 222 сельскагаспадарчыя пабудовы, а таксама 308 жылых дамоў. Акрамя таго, ураган пашкодзіў сельгасугоддзі — больш за 30 тысяч гектараў пасеваў сельскагаспадарчых культур.

Найбольшы ўрон стыхія нанесла Пружанскаму, Кобрынскаму, Іванаўскаму і Драгічынскаму раёнам.

Ларыса ШЫГАНАВА.

ПІЯР?

Рыхтуецца ўказ

Як вядома, рыхтуецца ўказ Аляксандра Лукашэнкі аб кампенсацыі ўкладаў насельніцтва ў Ашчадным банку СССР

Як вядома, тыя грошы насельніцтва "з'ела" інфляцыя, што выклікала вялікую незадаволенасць людзей. Пытанне аб кампенсацыі ўкладаў узнікала не раз, але так і не было вырашана. І вось цяпер такія доўгачаканыя намеры.

Як паведамляе прэс-служба прэзідэнта, гэта пытанне абмяркоўвалася падчас сустрэчы Аляксандра Лукашэнкі з кіраўніком Нацыянальнага банка Пятром Пракаповічам. "У бліжэйшы час, — гаворыцца ў паведамленні прэс-службы Лукашэнкі, — гэты дакумент плануецца абмеркаваць у Савеце міністраў, і затым ён будзе ўнесены на разгляд кіраўніка дзяржавы".

У згаданым паведамленні не сказана, у якіх памерах будзе тая кампенсацыя і адкуль будуць узяты сродкі на яе. Як нагадваюць СМІ, па ацэнцы Міністэрства фінансаў краіны, для кампенсацыі ўкладаў насельніцтва патрабуецца ад 3 да 10 трыльёнаў беларускіх рублёў. Дзе ж знайсці такія вялізныя сродкі?

Нагадаем, што тэма кампенсацыі ўкладаў узнімалася і раней, звычайна напярэдадні выбараў. Кандыдаты розных узроўняў не аднойчы запэўнівалі выбаршчыкаў, што яны зоймуцца вырашэннем балючай праблемы. Калі ўлічыць, што краіна на парозе чарговых выбараў, дык ці не з'яўляецца згаданае паведамленне чарговым піярам?

Яўген ТАЎГЕНЬ.

ПАДУМАЕМ

Як прымусіць вецер падзяліцца энергіяй?

Гавараць пра будаўніцтва ў Беларусі ветраных энергаўстановак заўчасна, пакуль не будзе прынята адпаведная дзяржаўная праграма. Такое меркаванне выказаў у інтэрв'ю БелаПАН намеснік галоўнага інжынера РУП "Гроднаэнерга" Віктар Мікуліч.

Спецыялісты "Гроднаэнерга" правялі даследаванні — яны вызначалі пляцоўкі, на якіх можна выкарыстоўваць энергію ветру. Такіх налічваецца каля 500 — у гэтых месцах можна будаваць ветраныя энергаўстаноўкі, а яшчэ ў 15 месцах — цэлыя электрастанцыі. Аднак далей даследаванняў справа не пайшла.

Паводле слоў В.Мікуліча, ёсць два шляхі развіцця ветранай энергетыкі: набыццё ветраных энергаўстановак за мяжой і наладжванне іх вытворчасці ўласнымі сіламі. Першы шлях нявыгадны па некальках прычынах: па-першае, падобныя канструкцыі даволі дарагія — амаль 220 тысяч долараў кожная; па-другое, яны разлічаны на вялікую магутнасць ветру і могуць часта прастойваць з-за слабых ветраных патокаў у Беларусі; па-трэцяе, замежныя бізнесмены прадаюць, як правіла, састарэлыя канструкцыі.

У такой сітуацыі, на думку спецыяліста, неабходна на дзяржаўным узроўні вызначыць уласны, беларускі, падыход да энергіі ветру, распрацаваўшы адпаведную праграму.

Аляксандр ХІЛІМОН.

ПУЛЬС

«Цэнтраліт» амаль у 2,5 раза павялічыў экспарт у Расію

Калі за пяць месяцаў мінулага года расійскім заказчыкам было адгружана ліцця на 1,8 млрд. рублёў, то за адпаведны перыяд 2004 года гэтая сума склала ўжо 4,3 млрд. рублёў. Такія звесткі абнародавала прэс-служба Беларускага пасольства ў Маскве.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Асцярожна, мост!

У 2004 годзе ў Беларусі пагоршыўся стан мастоў і пуцеправодаў. Толькі на маршрутах руху цяжкавагавых буйнагабарытных транспартных сродкаў 35 збудаванняў не адпавядаюць патрабаванням па трываласці і 61 — па шчылінастойкасці. Пры гэтым праграмай работ на 2004 год прадугледжана адрамантаваць капітальным і сярэднім рамонтам толькі 3880 пагонных метраў мастоў, ці 16 працэнтаў неабходных рамонтаў.

Аляксей АРЭШКА.

Маладое папаўненне адпраўляецца ў войска

Ваенныя камісарыяты пачалі адпраўку ва Узброеныя сілы Беларусі і іншыя вайсковыя фарміраванні грамадзян, прызваных на тэрміновую ваенную службу вясной-летам 2004 года. Падчас цяперашняй прызыўной кампаніі на ўкамплектаванне беларускай арміі будзе накіравана каля 9 тысяч чалавек. Адпраўка завершыцца да 16 ліпеня.

Больш як 800 чалавек будуць прызваны на службу ў рэзерве. Беларусь — першая дзяржава на постсавецкай прасторы, дзе ўведзены такі від службы. У адпаведнасці з законам "Аб вайсковым абавязку і вайсковай службе" тэрмін службы ў рэзерве для асоб, што не маюць вышэйшай адукацыі, складае тры навучальныя гады. Асобы, што маюць вышэйшую адукацыю, — два навучальныя гады. Асобы, якія прайшлі навучанне на ваенных кафедрах або факультэтах грамадзянскіх устаноў, што забяспечваюць атрыманне вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі па праграмах падрыхтоўкі малодшых камандзіраў, і сдалі устаноўленыя праграмамі падрыхтоўкі экзамены, — адзін навучальны год.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Яшчэ 67 выпадкаў ВІЧ-інфекцыі

З пачатку 2004 года ў Мінску зарэгістравана 67 выпадкаў заражэння ВІЧ-інфекцыяй.

На сённяшні дзень Мінск з'яўляецца другім пасля Гомельскай вобласці па ўзроўні распаўсюджвання ВІЧ-інфекцыі. Так, у Гомельскай вобласці зарэгістраваны 3 тысячы 431 выпадак, у Мінску — 846 выпадкаў. Паводле апошніх даных, усяго ў Беларусі афіцыйна зарэгістравана 5 тысяч 893 ВІЧ-пазітыўных.

Якая вучоба, калі хочацца есці

Матэрыяльнае становішча большасці студэнтаў Мінска дастаткова цяжкае. Такія звесткі былі прыведзены ў справаздачы комплекснага сацыялагічнага даследавання, якое праводзілася ўвесну сярод студэнтаў сталічных ВНУ. Кіраўніком даследавання выступіў дырэктар Мінскага навукова-даследчага інстытута сацыяльна-эканамічных і палітычных праблем (МНДІСЭПП), доктар сацыялагічных навук Анатоль Рубанаў. У даследаванні ўзялі ўдзел каля 1,5 тысяч студэнтаў 15 ВНУ Мінска.

Згодна са справаздачай, у канцы сакавіка месячны даход 56,7 працэнта студэнтаў з улікам стыпендыі, падзаробкаў, дапамогі бацькоў не перавысіў 100 тысяч рублёў. Даход больш за 300 тысяч рублёў быў толькі ў 4,9 працэнта апытаных.

Усяго, па прызнанні студэнтаў, у працоўныя дні падзарабляюць 17,1 працэнта студэнтаў, у выхадныя дні — 15,1 працэнта, падчас летніх вакацый — 23,7 працэнта. Сярод працуючых студэнтаў юнакі сустракаюцца ў два разы часцей, чым дзяўчаты.

Вольга АСІПЕНКА.

Пчолы забілі буслянят

Здавалася, ніхто і нішто не можа парушыць спакойнае жыццё сям'і буслоў, якая пасялілася на невысокай бярозе ў вёсцы Абухава Аршанскага раёна. І сапраўды, напачатку ў пары прыгожых птушак усё было добра. Праз пэўны час пасля наваселля ў гняздзе з'явіліся трое буслянятак.

Трагічным для сям'і аказалася суседства пасекі. Аднойчы невядома з якой прычыны пчолы моцна занепакоіліся, збіліся ў буйны рой і кінуліся ў атаку на ўяўнага ворага. На шляху раз'юшаных пчол выпадкова апынулася буслінае гняздо, дзе варушыліся і пішчалі птушаняты. У імгненне вока рой ваяўніча накінуўся на безабаронных буслянят, не шкадуючы яду сваіх джалаў.

Дарослыя птушкі нічым не змаглі дапамагчы дзеткам, і птушаняты загінулі.

Гэта і нядзіўна, бо, знаходзячыся ў агрэсіўным стане, пчаліны рой можа забіць любую хатнюю жывёліну і нават дарослага чалавека.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Трэшчыны ў падмурку

Будынкі 164 устаноў адукацыі Гомельскай вобласці, у тым ліку амаль 50, што размешчаны ў Гомелі, маюць патрэбу ва ўмацаванні апорных канструкцый. Да такой высновы прыйшлі спецыялісты Беларускага дзяржаўнага універсітэта транспарту, якія правялі адпаведнае даследаванне.

Падчас праверкі выяўлены выпадкі прасядання падмуркаў, змяшчэння паneляў перакрыцця і расколін у сценах. Паводле даных абласнога ўпраўлення адукацыі, 25 будынкаў патрабуюць правядзення тэрміновага рамонту.

Алена ПАСКАННАЯ.

ЗАПРАШЭННЕ

І кнігу набудзеце, і паслухаеце тых, хто добра ведаў славутага пісьменніка

Заўтра, 14 ліпеня, у Доме літаратара (Мінск, вул.Фрунзе, 5) адбудзецца прэзентацыя кнігі ўспамінаў "Наш Быкаў".

Вы зможаце не толькі набыць кнігу, але і паслухаць аўтараў успамінаў.

Пачатак у 17.00.

Беларускае таварыства "Кніга".

О проблемах всей страны и жизни людей одного столичного округа профессора, доктора экономических наук, академика трех международных

Была бы власть народу всласть

В конце мая в Мингорисполкоме грянул скандал. Над его председателем Михаилом Павловым сгустились грозовые тучи — гнев главы государства. М.Я.Павлов обвинялся в расточительстве. А.Лукашенко обязал его в течение 6 месяцев навести порядок в городе... "Это моя страна, — сказал Александр Григорьевич, — и я буду делать все, что потребует этот народ!"

Мы решили выяснить мнение "со стороны" — чего же на самом деле "этот народ требует".

Обычно народ на улицах реагирует на журналиста без энтузиазма. Люди боятся микрофона, а еще больше — телекамеры и фотоаппарата. На этот раз мне везло. Услышав, что их паспортные данные меня не интересуют, люди шли на контакт охотно. Потому что проблем, о решении которых не заботится ни ЖЭС, ни Мингорисполком, накопилось много. А с момента отсчета 6 месяцев, выделенных М.Я.Павлову на устранение недостатков и решение проблем города, прошло уже полтора...

Мы живем на дороге

Женщина на скамеечке перед домом №21 по улице Брилевской охотно оторвалась от газеты:

— Я в этом доме живу 22 года. Раньше этот район был очень уютным, зеленым, приятным. Но в последние 10 лет он с каждым годом становится все хуже, неудобнее и некрасивее. Рядом нету ни овощного магазина, ни лотков, которые раньше были. Теперь за всем нужно ехать на рынок. А вы посмотрите, как расширяют Аэродромную улицу! Все жильцы прилегающих домов в трансе, просто в ужасе. Улицу будут расширять до 8 полос. Но у нас и так ощущение, что мы живем прямо на дороге. Невозможно форточку открыть. Балкона у меня, как и у многих соседей, нет. Конструкция у дома старая. Так я белье сушу только в квартире. Потому что на улицу вынести его нельзя — оно через час становится черным от пыли, копоти и еще Бог весть от чего. И этим воздухом мы дышим!

Я не знаю, как люди на первых этажах живут, но я на своем четвертом потеряла покой и сон, когда по Брилевской пустили больше транспорта.

К нам приближается уже пожилой дяденька и с интересом прислушивается к разговору. Выслушав мой вопрос о благоустройстве дома и района, задумчиво выговаривает:

— А меня все устраивает. Главное — есть где жить.

Моя собеседница смотрит на него скептически и, улыбаясь, кивает на окна подъезда:

— В принципе, чего-то мы от властей добились — они нам, наконец, покрасили стены в подъезде. За наши деньги, конечно, — и даже на таких условиях сколько пришлось это просить и требовать... До этого стены были просто чер-ны-е. Ну, окна выбиты по-прежнему, лампочки приходится менять все чаще и чаще, однако что уж тут поделаешь: алкоголиков хоть пруд пруди. Я с работы сегодня вышла на 15 минут раньше, чтобы успеть лавочку занять — почитать в относительной тишине газетку. А то понабегут со своими бутылками — благо им магазин за углом, так они все к нам во двор.

Спрашиваю, обращались ли к властям, к депутату по своему округу, в конце концов?

— Какой депутат? Кто его знает? Я не знаю, ни как его зовут, ни где его искать. А власти... Ну, писали мы много всяких писем. Весной к нам аж 4 комиссии приходили. И что? Обсуждать нечего — дом очень старый. Последний капитальный ремонт я хорошо помню — сына тогда ждала. Это было 17 с половиной лет назад. Стены сыплются, а мы живем.

Слова моей собеседницы об инкогнито депутата оказались расхожим мнением. По крайней мере на улице Брилевской ни один из встреченных мной людей не знал его имени, не помнил, видел ли его когда-нибудь, и совершенно не связывал свои интересы с возможностями и обязанностями им же теоретически избранного человека.

Пропесочивая господина Павлова, ответственного за внешний вид Минска и комфорт минчан, А.Лукашенко акцентировал внимание на то, что облагораживается только центр, а окраины с их природными ландшафтами крайне запущены. Посмотрев на улицу Брилевскую, послушав ее жителей, мне показалось, что центр, облагороженный городским головой, находится в небольшом радиусе от президентской администрации. А Брилевская — еще совсем не окраина. А что творится еще дальше от центра? Я отправилась подальше — на улицу Брестскую (район площади Казинца).

Чудесный пруд: вонь, комары и мухи

Многие дома этой улицы недавно подверглись какому-то ремонту. Во дворах часто встречаются детские площадки: из 2—3 предметов, спартанские условия, но устройства сравнительно новые. Вы думаете, хоть один из моих собеседников этому порадовался и сказал о благоустройстве района хоть одно хорошее слово? Нет. Потому что когда стены не сыплются — это не достижение, а норма. И слава Богу, белорусы это еще понимают. Такой же нормой они считают фонари на улицах — но на улице Брестской они, правда, "то потухнут, то погаснут". Общественный транспорт не ходит. И, добираясь домой в кромешной темноте, по грязи (асфальта в частном секторе нет) пешком, жители проклинают все на свете.

«... в районе просто кучи алкоголиков, которые пьют с утра до ночи, и, похоже, никого из властей не интересуют. Спиртное в стране — дешевое. Продукты — дорогие. Пить дешевле, чем есть...»

Женщина с двумя авоськами неспешно идет домой, не особенно глядя по сторонам. С готовностью приостанавливает неспешный путь, чтобы ответить на мои вопросы.

Спрашиваю, чего она ждет от государства в плане благоустройства района. После минутной паузы грустно улыбается: *"Если государство может сделать так, чтобы муж не пил, все остальное меня устроит..."*

О проблеме алкоголизма говорили все жители района:

— Наш участковый периодически интересуется, кто где проживает, и всякими такими несуразными мелочами. А вот то, что в районе просто кучи алкоголиков, которые пьют с утра до ночи, похоже, никого из властей не интересует. Спиртное в стране — дешевое. Продукты — дорогие. Пить дешевле, чем есть. Поблизости нет промтоварного магазина, за всеми мелочами хозяйственными нужно ехать в город. Детям некуда податься, особенно это актуально летом. Хорошо хоть школьные лагеря есть. Это — хоть какая-то помощь родителям. Ведь сегодня на коммунальные платежи сколько денег уходит! И квартплата постоянно растет, только летом полегче. А осенью опять подскочат тарифы на свет и на все на свете. Получишь жировку — и думаешь, то ли за квартиру заплатить, то ли еду детям купить. Не говоря уж о том, что часто зарплату задерживают и платеж просрочен. Тогда еще и пеню начислят.

— А с детьми летом что делать? — подхватывает средних лет мама с очаровательным малышом. — *Ведь живем так, что далеко не каждый может отправить ребенка в лагерь за городом, не говоря уж о море и т.д. Да и в школьное время в нашем районе нет бесплатных кружков и секций. А так хочется организовать ребенку нормальные условия для проведения свободного времени — иначе все воспитание закончится подворотней.*

Красноречивым подтверждением досуга "под градусом" явился мужчина лет 45. Неустойчиво держась на ногах, он требовал внимания к своему мнению и, запинаясь, требовал:

— Нет, вы напишите! Сашка Ходыко любит людей и жизнь. Всех любит.

Судя по отзывам других жителей, изнеможение от любви к жизни, окружающим и властям пришло к нему только вместе с изрядной порцией алкоголя.

Еще одной крупной проблемой микрорайона является лужа под названием Лошица. Жители очень надеются на ее волшебное превращение в комфортабельное место отдыха.

— Вообще это, можно сказать, техническое водохранилище — туда кое-кто отходы спускает. Так что надеяться на то, что в нем можно будет купаться, не стоит. Но его бы хоть почистить, чтобы озерцо похоже стало на нормальный водоем, а не просто на какую-то заболоченную зловонную лужицу. Оттого, что оно гниет, сами понимаете, запахи стоят сомнительные, и от комарья — нет спасенья. На другой стороне от улицы Казинца озерцо вроде бы почистили. А до нас когда руки у властей дойдут — неизвестно.

Валентина Ивановна, согласившаяся назвать свое имя, полагает невероятным изменить ситуацию с неустроенностью района в ближайшее время:

— У нас же все повязаны. Без "мохнатой руки" дочь с высшим образованием не может работу себе найти...

На этой улице тоже никто не мог назвать имя депутата парламента по Октябрьскому округу. Никаких координат, чтобы связаться с ним в критической ситуации, ни у кого никогда не было. Точно так же, как и на улице Брилевской, люди не верили в то, что депутат, Мингорисполком или лично Павлов будут заниматься их проблемами. Потому что не верят в то, что чиновникам интересны "чужие" проблемы.

Как мы узнали, депутат в округе, несмотря на свою неизвестность, все-таки есть. По слухам, в следующих парламентских выборах он планирует баллотироваться в периферийном городе.

Похоже, что господин Павлов не бывает на улицах Брилевской и Брестской, где побывали мы. Кого-то наверняка утешил факт, что рулевой страны наконец обратил свой гнев на рулевого столицы. Однако этот гнев крайне удивителен. Ведь Павлова выбирал не народ, а ровно один человек — Лукашенко. А сегодня вдруг, "не прошло и года" — в своем ставленнике Александр Григорьевич разглядел "не того человека". Из-за таких нестыковок люди и не верят, что ситуацию можно изменить письмами, жалобами и судами. Поэтому естественную скептическую улыбку вызывают громогласные обещания вроде "спросить за все ответственных в беспорядках". Потому с грустной улыбкой люди говорят: хотелось бы, чтобы на алкоголиков, пьющих на куцых детских площадках, обращали внимание не дети, а милицейские патрули, которые, плавно прогуливаясь по трое, спокойно проходят мимо шумных, пьяных компаний и активизируются, когда горит их какой-то план. Тогда они быстро его выполняют "хапуном", при этом выбирая для задержания господ почище.

Ольга ВЕСЕНИНА.

Комментарий в тему

Станислав Антонович Богданкевич,
депутат Верховного Совета 13-го созыва, бывший председатель Нацбанка, профессор, доктор экономических наук.

— Как бывший депутат Верховного Совета, что Вы думаете о роли депутата в жизни его избирателей?

— Что касается Октябрьского округа, то я проблемы его знаю. Аккурат на улице Брестской, где мало фонарей и нормального асфальта, живет друг нашей семьи. Так что видел все и знаю положение дел.

О депутатах можно говорить по-разному. Кто-то скажет, мол, у них полномочий — кот наплакал. И это правда. Но и с теми полномочиями, которые у них есть, можно многое сделать. Было бы желание помогать людям. Если есть такое желание, то любой цели можно достичь — и с ЖЭСом можно договориться, и с Мингорисполкомом, и с кем угодно. Депутат облачен доверием народа, он обязан чувствовать ответственность перед людьми. Депутат даже с теми полномочиями, которые имеет, может браться за многие проблемы.

Когда я был депутатом, за очень короткий период времени мы добились внимания местных властей, телевидения, других СМИ к проблемам округа. Но Верховный Совет 13-го созыва досрочно прекратил свое существование, и мы не успели завершить начатое.

Совершенно другой вариант бывает тогда, когда не жители свой выбор сделали, а когда депутату помогли "выбраться". А выбранный ТАК депутат — всего лишь марионетка в руках высоких покровителей. Ждать от него внимания к жителям — нелогично.

Страна нуждается в новой

(Окончание. Начало на 1-й полосе.)

Реформирование экономики предполагает кардинальное сокращение вмешательства органов власти в естественные экономические процессы. Сокращения требуют также висящие гирей на экономике разросшиеся органы охраны президента, МВД, КГБ, другие структуры. Без этих шагов невозможно снизить налоги, стимулировать внутренние накопления, поднять конкурентоспособность и эффективность производства. Необходимо научиться жить по доходам и средствам как государству в целом, так и каждому функционирующему субъекту хозяйствования. В сложившихся условиях у нас нет иного выхода, кроме как сократить совокупные государственные расходы до 25% от ВВП и обеспечить бездефицитность государственного бюджета (за счет уменьшения численности государственного аппарата, правоохранительных структур и армии, а также различных дотаций и других непроизводительных расходов до посильного для экономики уровня).

Одновременно следует установить режим жесткой платежной, финансовой и имущественной ответственности субъектов хозяйствования по обязательствам вплоть до ускоренного банкротства (то есть передачи собственности другому собственнику — естественной приватизации), а также такой же режим ответственности органов власти, включая правительство, по обязательствам этих органов. Следствием этого станет прекращение практики транжирства ресурсов на производство продукции, не находящей сбыта на платежеспособном рынке. Кроме того, необходимо поставить под контроль парламента и местных Советов соблюдение бюджетно-налогового и иного законодательства и всю хозяйственно-распорядительную деятельность исполнительной власти, включая президента.

Налогообложение следовало бы снизить до 25%. Средства кредитной системы, в том числе за счет развития ее небанковского сектора, составляющие ныне менее 30% от ВВП, необходимо нарастить до 100% от ВВП, прямые иностранные инвестиции из расчета за год — не менее 1 млрд. долларов. Подавляющую часть средств от приватизации следует направлять на капитальные вложения.

Продолжающаяся в стране высокая инфляция — это наркотическое средство, позволяющее поддерживать видимость роста ВВП, определенного уровня рентабельности на реально убыточных предприятиях, а также увеличения денежных доходов и сбережений населения. Высокая инфляция — безусловное зло. Уровень инфляции следует сократить до 5—8%. Эта задача вполне по силам нашим профессионалам, была бы на то политическая воля. Это позволит снизить процентные ставки по кредитам до 10—12%.

Пора прекращать транжирить ресурсы на селе, где при дотациях в 1 млн. долларов получают продукции на 1,2 млн. долларов. Следует осуществить на базе частной собственности на землю при безусловной государственной поддержке кардинальное реформирование производственных отношений, а не заниматься играми вроде объединения разорившихся хозяйств с пока более устойчивыми либо их продаже за бесценок в собственность городских буржуев.

В целях недопущения на переходный период дальнейшего снижения уровня жизни населения необходимо обеспечить получение от международных финансовых организаций, в которых состоит Беларусь, льготную кредитную поддержку на период структурных преобразований.

Основные показатели экономики — рост ВВП и уровень рентабельности. Для приближения Беларуси к уровню развитых европейских стран, что является естественной целью нашего общества, следовало бы обеспечить среднегодовой прирост ВВП не менее чем на 8%, что требует повышения уровня рентабельности экономики в три раза — с нынешнего 8—9% до 25—30%, уровня производственных инвестиций с 9—11% до 20% к ВВП и создания максимально благо-

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Вашингтон критикуют за «политику воздержания»

Политика США по борьбе с распространением ВИЧ в центре внимания международной конференции в Таиланде, посвященной борьбе со СПИДом. Упор администрации Буша на воздержание как основной способ предотвращения распространения ВИЧ, по мнению многих, существенно сужает перечень средств, которые могут помочь в борьбе с глобальной эпидемией.

На предотвращение распространения СПИДа США жертвуют больше всех в мире, однако среди тех, кто занимается борьбой со СПИДом, немало противников Джорджа Буша. Они обвиняют Вашингтон в продвижении политики, которая базируется не на научных выводах, а на идеологии, и заявляют, что программы, пропагандирующие воздержание, ослабляют борьбу со СПИДом.

Саакашвили нашел виновников грузино-осетинского конфликта в России

Президент Грузии Михаил Саакашвили считает, что "вооруженный конфликт в Южной Осетии пытаются инспирировать определенные имперские силы в России". "Если будет конфликт, то это не будет внутренним конфликтом Грузии, а будет вооруженным конфликтом между Грузией и Россией", — заявил он. Одним из "инспираторов" конфликта, по мнению Михаила Саакашвили, выступает Госдума России, принявшая в субботу заявление, в котором депутаты обвинили Грузию в "противоправных и провокационных действиях" и напомнили, что в 1774 году в состав России вошла единая Осетия. Грузинский лидер также обвиняет в разжигании конфликта государственные структуры Северной Осетии, которые "прямо вовлечены в события, происходящие в Южной Осетии".

Новый президент Сербии поклялся защитить ее территориальную целостность

Новый президент Сербии Борис Тадич приведен к присяге в сербском парламенте. "Я клянусь посвятить все мои силы сохранению суверенитета и территории Сербии, достижению человеческой и гражданской свободы и прав, сохранению и защите конституции, законности и мира для всех жителей Сербии", — сказал Тадич. В кратком обращении к парламенту Тадич, который считается прозападным политиком, сообщил, что ближайшее будущее Сербии "будет отмечено ее стремлением присоединиться к ЕС".

Тони Блэра с трудом уговорили не бросать страну

В июне 2004 года Тони Блэр собирался уйти в отставку, но его отговорили министры британского Кабинета. По данным Би-Би-Си, во время отдельных встреч с премьером министр здравоохранения Джон Рид, министр культуры Тесса Джауэлл и министр образования Чарльз Кларк заверили Блэра, что он пользуется народной поддержкой и подавать в отставку не стоит. Примерно с такими же словами обратилась в письме к премьеру и министр торговли Патрисия Хьюитт. Никаких подтверждений этой информации из официальных источников не поступало. Представители администрации заявили, что Блэр собирается участвовать в будущих парламентских выборах и привести лейбористов к победе.

14 июля будет опубликован отчет комиссии лорда Батлера о работе британской разведки при составлении досье об иракском оружии массового поражения. Как ожидается, речь в докладе пойдет скорее о правительстве, чем о разведчиках.

Однако еще задолго до публикации доклада, в последних числах июня, Тони Блэр заявил, что готов принести извинения за действия своего правительства в отношении Ирака и Саддама Хусейна.

Израиль не будет демонтировать защитную стену

Израиль не будет исполнять решение Международного суда в Гааге, объявившего возведение защитной стены на Западном берегу незаконным. Как сообщается на сайте газеты Haaretz, об этом заявил министр юстиции Израиля Йозеф Лапид. По его словам, Израиль будет уважать решения только своего собственного суда. Напомним, что ранее Верховный суд Израиля признал, что возведение защитной стены было предпринято с целью обеспечения безопасности, и ее сооружение не является политической мерой. Вместе с тем израильский суд рекомендовал учитывать при ее строительстве также интересы местного населения.

Представитель Министерства иностранных дел Израиля заявил на пресс-конференции, что при решении вопроса о защитной стене Международный суд не учел "суть проблемы и собственно причину строительства стены — палестинский террор".

ФЕЛЬЕТОН

Эх, няцямлі!

(Урывак з пісьма жыхара вёскі Даўбешкі Міхася Пундзіка прэзідэнту ЗША Бушу-малодшаму)

"...Шаноўны пан прэзідэнт! Не верце Вы беларускай апазіцыі, якая на ўсіх скрыжаваннях крычыць, нібыта мы жывём бедна. Няпраўда! Паслухайце лепш мяне, простага калгасніка. Я Вам раскажу ўсё, як ёсць. Некалі мы вельмі зайздросцілі, што ў вас, у Амерыцы, шмат багацеяў. А цяпер вы нам зайздросціць будзеце, бо ў нас усе багацеі. Нават мы, калгаснікі, кожны месяц атрымліваем па некалькі дзесяткаў тысяч! Вашым простым людзям такія грошы, мабыць, і ў сне не сніліся. Іншая справа, што нашы няцямлі не ўмеюць імі распараджацца. Прывыклі некалі цiснуць капейку, дык і цяпер працягваюць. Ходзяць у самым танным адзенні, ядуць бульбу з капустай. Іду я нядаўна па вясковай вуліцы, а насустрач баба Міхаліна з крамы сунецца. У плюшаўку апранута, як і дваццаць гадоў таму, хустка-канаплянка на галаве завязана.

— Ну, чым атаварылася? — пытаю.

— Ат, хлеба ўзяла, танных макаронаў ды і ўсё.

— А чаму мандарынаў не купіла? Філе рыбы прывезлі ўчора па шэсць з паловай тысяч за кілаграм. Усё грошай шкадуеш. Столькі пенсіі аграбаеш штомесяц, а на нішчымніцы сядзіш. Ды і дабавілі ж вам, старым, пенсію некалькі месяцаў таму.

— Ох, не верадзі душу! — махнула кійком Міхаліна і патэпала далей.

Ды што там казаць пра чужых кабет, калі мая цешча не лепшая. Ніякай абноўкі сабе купляць не хоча. Што аддасць мая жонка ці нашы дочкі са свайго пляча, тое і носіць. А якімі грашамі варочае! Кожны месяц атрымлівае амаль сто пяцьдзесят тысяч пенсіі! Ды каб ваша, амерыканская, пенсіянерка, столькі атрымлівала, яна б у норкавым футры хадзіла, на цёплыя воды адпачываць ездзіла б. А гэту ж з хаты не выпхнеш. Далей райцэнтра нідзе не была. То ў агародзе корпаецца, то ў хляве. А як прыйдзе вясна, плойму куранят купіць і кешкаецца з імі, як квактуха, аж да самай глухой восені. І гэта багацейка! Смех людзям сказаць...

Я ведаю, пан прэзідэнт, чаму нашы людзі так жывуць. Сквапныя яны. У свеце такіх не знойдзеш. Асабліва гэтыя старыя. Яны ж увесь час капейкі лічылі, а цяпер іх дзесяткамі тысяч завалілі. Любы з глузду з'едзе ад такога багацця. Проста не ведаюць, як грашыма распарадзіцца, куды іх упіхнуць. Яны і палічыць гэтыя грошы як след не могуць. Я ж кажу: няцямлі!

Нашы скнары валакуць свае тысячы ў банкі "на чорны дзень" або набіваюць імі панчохі. Усё адкладваюць, усё цягнуць, як тая мыш у нару, а не разумеюць таго, што трэба жыць цяпер, а не чакаць таго "чорнага дня". Але паспрабуй уталкуй такім, як мая цешча.

Так што ўсё ў нас нармальна, пан прэзідэнт, як у вас кажуць, усё "хакей". А гэтыя апазіцыянеры толькі ваду муцяць, узводзяць паклёп на нашу светлую рэчаіснасць. Такім век не дагодзіш. Мы дык у сваёй вёсцы Даўбешкі іх вельмі не любім. Я нават сваруся з галоўным іх правадыром Сымонам:

— І якога ражна табе трэба? — пытаю. — Пенсіі выплачваюць кожны месяц. У магазіне ёсць самае неабходнае, а галоўнае — віно розных найменняў. Пі, вясялі душу, радуйся жыццю.

Ну, сапраўды, што яшчэ трэба простаму чалавеку?

Вось і ўсё, шаноўны пан прэзідэнт! Перадайце прывітанне вашым амерыканскім калгаснікам, раскажыце, як мы тут цудоўна жывём. Але не, лепш не расказвайце, а то бяды не абярэцеся. І яны захочуць атрымліваць такія шалёныя грошы. Няхай лепш так перабіваюцца, як ёсць. І вам спакайней будзе, і нам на душы светла ад усведамлення таго, што нідзе на свеце няма такога, каб што ні чалавек — то багацей.

Сенька бяры мяч за ўвагу, пан прэзідэнт! Будзеце ў нашых мясцінах, заходзьце ў госці. Мая хата другая ад магазіна, акурат насупраць вялікай лужыны, дзе плот павалены.

З павагай да Вас —

Міхась Пундзік з вёскі Даўбешкі".

Урывак з пісьма перапісала Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

с позиций человека, которого знают во всем мире, — академик Станислава Антоновича БОГДАНКЕВИЧА.

У людей деятельных отставки не бывает

Его успешное руководство Национальным банком Беларуси запомнилось смелостью, решительностью и дальновидностью решений. Его уход в отставку впечатляет бескомпромиссностью. Его мнение обрело статус экспертизы.

Об экономических и политических вопросах с ним советуются не только за рубежом на международных симпозиумах и форумах, но и дома, в Беларуси, принимая его оппозиционный настрой. Сегодня мы в гостях у Станислава Антоновича Богданкевича.

У специалистов финансовой сферы — имидж людей сдержанных, суховатых и педантичных.

Открытые улыбки Станислава Антоновича и его жены Ольги, как реакция на предубеждение, сразу же разрушили этот стереотип. Переступив порог, я попал в просторную квартиру, весьма похожую на филиал Ботанического сада. Цветов — море... Осмотреть гостей по-хозяйски вышел огромный красивенный кот, явно знающий себе цену. Зовут его Бакс, и он открывает любые двери, как бандит сейфы, когда за ними скрывается что-нибудь вкусное (видимо, имя определило характер). Выбежал сын — Павел. Ему скоро исполнится 9.

— Сына назвали в чью-нибудь честь, или имя просто приглянулось?

— Когда ждали его появления на свет, долго спорили, как назвать. Я настаивал, чтобы имя было без "р" — а то вдруг унаследует проблемы с этой буквой. Из имен "безэрных" выбрали Павел — а позже оказалось, что с "р" у него все хорошо.

— У Вас большой отцовский опыт. Это в воспитании младшего сына помогает?

— Пожалуй, помогает. Павел — это моя отдушина. Уже подготовились ко дню его рождения — я ему заранее купил роликовые коньки, уж очень ему хотелось. Отмечать будем всей семьей. Со старшими братьями и их детьми — моими внуками — у Павла отличные отношения.

— То есть на карьеру в экономике Вы его не ориентируете?

— Недавно в "Комсомолке" шутили, мол, по требованию супруги наш сын Павел делает бизнес на одуванчиках. Дело в том, что у нас на даче одуванчиков многовато. Вот Павел и помогает от них избавляться. За один выкопанный с корнем одуванчик супруга давала ему 100 рублей.

А если серьезно, — я не думаю, что родители вправе решать за детей, чем им заниматься и кем быть. Павел учится в гимназии с экономическим уклоном. Однако с математикой у него не очень-то хорошо. Я и не требую от сына выдающихся оценок. Пусть научится думать и совершать осознанный выбор. Тогда у него все получится. А добьется он всего, чего захочет именно Он.

— Ваш общий экономический уклон семьи добавляет взаимопонимания с супругой?

— Благодаря этому экономическому уклону — мы вместе. Познакомились, работая в Экономическом университете. Я тогда был заведующим кафедрой, а Ольга — доцентом кафедры банковского дела. Моя первая жена умерла после тяжелой болезни. Я не думал, что еще раз женюсь. Однако повезло — судьба подарила мне встречу с Ольгой. У жены с сыновьями отличные отношения. Внуков моих очень любит. Недавно еще один Станислав Антонович родился, внуков стало пятеро. Летом на даче вместе отдыхаем. Средний сын Антон — великолепный шашлычный мастер. Кстати, мангал Антон купил в Литве за 2 доллара. У нас он стоит 8. По-прежнему обгоняем всю Европу — по ценам... *(Смеется.)* Видите, и о шашлыках без экономики вспомнить не могу.

— Когда муж и жена — специалисты в экономике, семейным бюджетом управлять легче?

- Все деньги у нас лежат, как говорится, в общей тумбочке. Отчетность, кто, когда и на что их тратит — не ведем. У меня, как у бывшего государственного чиновника, неплохая пенсия. Работа на международных симпозиумах, конференциях, форумах тоже иногда приносит доход. Жена работает на полторы ставки — доцент в Экономическом университете. Так что сейчас, слава Богу, не считаем каждую копейку. Но когда иностранцы удивляются, как это белорусам удается хорошо выглядеть, так мало зарабатывая — я не знаю, что им ответить. Ведь средняя пенсия 120—130 тысяч, например. Маловато. А сегодняшние коммунальные услуги растут так быстро, что впору на них заначку хранить. Мы, например, живем в бывшем университетском доме. Квартира достаточно просторная. За нее мы зимой платили 160 тысяч, а сейчас — 75. Как их можно платить из средней зарплаты или средней пенсии?

— А можете посоветовать, как специалист по финансам, где, кроме тумбочки, заначки и сбережения хранить стоит?

- Лично я держу свои накопления в банке. И другим советую. Однако нельзя расслабляться — нужно помнить, что может случиться обвал.

В банке лучше держать сбережения в белорусских рублях, а не в иностранной валюте. Могу порекомендовать трехмесячные вклады "Беларусбанка", там процентная ставка покрывает уровень инфляции. Кстати, не стоит гнаться за высокими процентами — скорее всего там вас ждет подвох. Деньги нужно держать в тех банках, которые платят небольшие проценты. Это значит, что там деньги считать умеют и знают им цену. Они, естественно, не переплатят, но и не обманут.

— А как залатать семейный бюджет, если "коммуналка" проела в нем дыру?

— Знаете, в наше время, в студенческие годы, молодые семьи из всех сил старались растянуть не тянущееся — стипендию, зарплату... Тогда были популярны книги типа "Советы молодоженам". В них рекомендовалось контролировать расходы, сохраняя все чеки, чтобы дома подсчитать — насколько сегодня вышли за рамки бюджета? И тем самым определить, что из остро необходимого было все-таки лишним? Старались планировать расходы, откладывать от крохотной суммы маленький кусочек про запас — чтобы постепенно наполнить дом нужными вещами. В критической ситуации шли грузить вагоны.

Сегодня время другое, но принцип тот же. Думаю, лучшее средство экономии — новые источники дохода. В настоящее время горизонты поиска этих доходов значительно расширились. Появилась, например, возможность ехать на заработки за границу. Особенно это касается молодежи — пока есть легкость на подъем, не стоит терять время. Более того, появляется возможность и мир посмотреть, и иностранный язык подучить.

— У Вас в разговоре все время звучит рефреном линия активной жизненной позиции: надо стремиться, надо думать, надо побеждать... Это жизненная установка?

— Это жизненная установка помогает жить и радоваться жизни в любой ситуации. Я думаю, в моем пути от хутора Шаповалы до главы Национального банка мне всегда помогали наличие своего собственного мнения и смелость высказать его.

— Ваш ритм жизни с поры выхода в отставку сильно изменился?

— У меня есть ряд жизненных устремлений, имя и опыт. Все это вместе дает очень напряженный рабочий график. Я вхожу в ученый совет по защите докторских и кандидатских диссертаций как профессор Экономического университета. Работы — как говорят, под завязку. Очень много соискателей ученой степени из Национального банка, банковской сферы. А специалистов в этой области, членов ученого совета, докторов наук у нас, к сожалению, единицы. Аккурат две недели тому назад у меня успешно защитил диссертацию мой протеже Вячеслав Криворотов, советник первого заместителя председателя Национального банка.

Читаю лекции в самых разных странах. Совсем недавно они были в Германии. До этого — в Чикаго, Петербурге, Киеве.

Много времени занимает участие в международных форумах, конференциях по экономическим вопросам и развитию банковской системы. Там зачастую много интересного можно услышать. Особо удивляет позиция наших (белорусских) официальных лиц: из всех стран приезжают, чтобы поделиться и обсудить проблемы. А Беларусь официальная рассказывает, как у нас все хорошо — просто Город Солнца какой-то. На взгляд специалиста со стороны это выглядит смехотворно.

— Бывает чувство зависти к успехам других стран?

— Лет 10 назад один знакомый бельгиец с пеной у рта доказывал мне, что Беларусь очень быстро встанет на ноги по сравнению с Польшей. "В Беларуси же все есть — промышленность сохранилась, значительные природные ресурсы ... А что Польша? Поляки вон торговать к вам ездят, чтобы как-то выжить..." Прошло десять лет, и, к сожалению, он оказался неправ. Такие вещи, конечно, разочаровывают.

— Чего бы Вы пожелали белорусам как финансист?

— Желают обычно того, чего много не бывает. Потому в первую очередь хочется пожелать оптимизма. Хочу пожелать всем всегда иметь собственное мнение о происходящем и смелость это мнение высказать. И твердо знать, что Ваше мнение способно изменить действительность.

Игорь СЮЛЬД.

Жизненное кредо:
«Смело принимать решения и быть за них ответственным!»

Биографическая справка

Станислав Антонович БОГДАНКЕВИЧ родился в многодетной семье в деревне Шаповалы Воложинского района. Окончил Пинский учетно-кредитный техникум, Московский финансово-экономический институт. Работал в разных учреждениях банковской системы Беларуси. Десять лет заведовал кафедрой денежного обращения и кредита Белорусского института народного хозяйства. Доктор экономических наук. Кандидатскую и докторскую диссертации защитил в Ленинградском финансово-экономическом институте. Прошел путь от банковского служащего до председателя правления Национального банка Республики Беларусь с 1991 по 1995 г. Более 4 лет работал управляющим по Беларуси в Международном валютном фонде и Европейском банке реконструкции и развития. В 1996 году стал депутатом Верховного Совета. После роспуска Верховного Совета подал в отставку.

Жена Ольга. Трое сыновей: старший Эдуард, средний Антон, младший Павел. Пятеро внуков.

«...я не думаю, что родители вправе решать за детей, чем им заниматься и кем быть, и не требую от сына выдающихся оценок. Пусть научится думать и совершать осознанный выбор. Тогда у него все получится...»

экономической политике

приятного климата для развития малого и среднего предпринимательства.

Для роста ВВП не менее важным, чем размеры инвестиций, является наличие экономической свободы и конкурентной рыночной среды, отсутствие коррупции, развитие предпринимательства, малого и среднего бизнеса.

В условиях авторитарной системы власти, нынешней модели хозяйствования и экономической политики всего этого достичь невозможно. Административная экономика всегда и везде крайне расточительна и малоэффективна, так как не заботится о рентабельности. В Беларуси осуществляется дилетантская попытка (без проведения пусть непопулярных и временно болезненных, но крайне необходимых для экономики и общества реформ) законсервировать сложившиеся уровень и структуру производства, занятости и доходов и даже обеспечить их рост.

Страна, как никогда, нуждается в восстановлении демократии, в возвращении на путь свободного диалога, принятия и реализации научно-обоснованной Программы реформ, привлечения к управлению страной признанных профессионалов. В споре рождается истина. На фоне вышеприведенных провальных макроэкономических показателей, свидетельствующих об ошибочности избранного властью курса, правящее руководство, если оно хоть в какой-то степени думает о будущем, должно прислушаться к предложениям, исходящим от общественности.

Где наши внешнеэкономические интересы? Очевидно, не в СНГ, если придерживаться фактов. За последние годы доля стран СНГ (кроме России) во внешнеторговых операциях упала примерно до 5%, а доля западноевропейских государств возросла до 37%. По объему товарооборота (кроме России) в первую шестерку входят Германия, Великобритания, Латвия, Украина, Польша, Литва. Наши реальные интересы, разумеется, в России и Украине, а также в вышеперечисленных странах, входящих в ЕС. **Сальдо текущих операций за 2003 г.: по СНГ — минус 2,5 млрд. долларов; вне СНГ плюс 2,0 млрд. долларов.** Обязательства резидентов РБ перед внешним миром — 5 млрд. долларов (рост за год 11,2%). Внешний долг РБ 3,4 млрд. долларов (рост 11,4%), в т.ч. кредиты и займы — 1,9 млрд. долларов, просроченная задолженность за импорт товаров и услуг — 364 млн. долларов. Товарная номенклатура экспорта однообразна, вызывает тревогу, это в основном продукция нефтепереработки и химической промышленности плюс азотные удобрения.

Полагаю, у нас преувеличенное внимание уделяется внешнеэкономическому обороту в ущерб развитию внутреннего рынка. Представляется ненормальным, когда объем импорта в страну превышает две третьих размера производимого в стране ВВП, когда товарный дефицит ежегодно исчисляется 1—1,5 млрд. долларов США, когда дефицит по группе сельхозпродукции и продовольствия превышает 500 млн. долларов США. Внутренний рынок — это прежде всего производство потребительских товаров и продуктов питания, жилье и недвижимость, образование, медицина, развлечения. Он может нормально и продуктивно функционировать в условиях необходимой экономической свободы и сбалансированного экономического развития.

Ніл ГІЛЕВІЧ

З лірычна-іранічнага сумежжа

Балада пра Ваньку і Маньку

Ванька і Манька,
Каб не псаваць
Адносін з багатай суседкай,
Рашылі ёй хату сваю аддаць
І жыць у яе пад паветкай.
Ну й ідыёты!

Як жыцьмуць яны там?
Вядомая рэч:
Зімою заенчаць абое:
"А дзе ж наша хатка?
А дзе ж наша печ?
А што ж мы зрабілі з табою?
Ну й ідыёты!"

Пасля — акалеюць.
І прыме іх дол.
І крыж ім паставяць з паметкай:
"Ванька і Манька.
Мелі свой дом,
А ўмёрлі ў людзей пад паветкай.
Ну й ідыёты!"

Пытанне

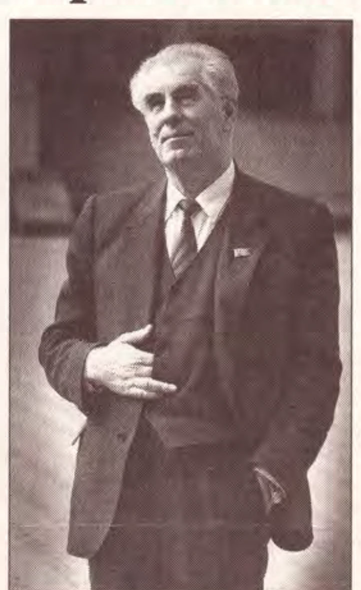
Беларус!
Ты і дужы, і зграбны,
І кемны, і ў працы не зломак.
Дык чаму ж
Ты жывеш, як бяздарны,
Нікчэмны лайдак-пустадомак?

Дзе твой дух?
Дзе твой гонар? Твой голас?
Твой чын беларускі?

Ці ты гакнеш...
Ну хоць кулаком па стале —
Каб на дробныя друзкі!?

Пра наша абурэнне

Абурацца — наша доля.
Абураемся мы люта.
Не на вуліцы, вядома,
Не на плошчы перад людам.
Абураемся на кухні,
Або ў полі, або ў лесе.
Новы лад, хлуснёй набухлы,
Там мы хвошчам — колькі ўлезе.

Там мы — смелыя. Пры ўмове,
Калі нас не больш, як двое.

Ой, як добра!

Добра ў зацішку, на сонейку
Пасядзець. Ой, як добра!
На істот жывых спакойненька
Паглядзець. Надта добра!
На казюлечку-мурашачку
У траве. Ой, як добра!
Вунь як рада малюпашачка,
Што жыве! Як ёй добра!
Паглядзець на гулі шлюбныя
Матылькоў. Надта добра!
Сэнс жыцця — у гэтым, любыя.
З век вякоў. Ой, як добра!

Абы бубачка

Мне начхаць, што мы нацыя,
Што мы годны народ.
Мне ў галодных галюцынацыях —
Абы бубачка ў рот.

Каб ўпэўніўся, смокчучы,
Што сканаць не дадуць,
Што за вернасць і костачку
Мне дазволяць глытнуць.

Пра звычкі

Звычкі?
Як хочаце, іх назавіце,
Яны прадаюць нас,
Як подлыя здраднiцы.
Вунь —
Рукі запэцкаў культурнік
І выцер,
Па звычцы, аб што?
Аб штаны на задніцы.

У кожнага — сваё

У кожнага сваё
Сапраўдныя паэты
У свет прыходзяць
Дзеля слова-чыну,
А гэныя?.. А гэна — трупаеды:
Шукаюць і смакуюць мерцвячыну.

Паклёпніку

Віншую з поспехам, паклёпнік гнюсны:
Свой бруд, якім рашыў мяне абліць,
Ты мёртваму салдату ўклаў у вусны.
Знаў: не абвергне. Мёртвым не баліць.

Рэпліка сябру

А я толькі верабейка,
Узрошчаны пад Гайнай.
Я.Купала "Я не сокал"

Ты цвердзіш, што настаўнікам маім
Быў дробны шчыглік, лёгкі на паміне?
Ну, што ж! Я ўдзячны за вучобу ўсім.
Аднак удакладніць цябе павінен.
Бо ўсё ж маім настаўнікам, з чыйго
Жыцця-быцця я браў урокі дбайна,
Быў іншы знаны птах, а не шчыгол, —
Быў "верабейка ўзрошчаны пад Гайнай".

Паспачувайце!

Паспачувайце небарачку:
Ён з маладосці невылечна
Хварэе, бедны, на др... тачку, —
Таму й такі смярдзючы вечна.

2003—2004.

ЛЁСЫ ЛЮДСКІЯ

Засакрэчаны Лёнік

Таго худзенькага, маларослага, з грыўкай светлых валасоў хлопчыка любілі ў нашай вёсцы ўсе. Лёнік Забела быў круглым сіратою. Яму было два гадкі, калі памёр бацька, а неўзабаве і маці — ад тых жа невылечаных тады, у 30-я гады, сухотаў. Асірацелі трое малых — Антось, Міша і Лёнік. Матчына сястра Таццяна Малевіч, што жыла з мужам і дзесяцігадовым сынам, дала прытулак дваім меншым пляменнікам. Старэйшага, Мішу, уладкавалі да сваякоў ў суседнюю вёску Малая Сліўка. А Лёнік застаўся ў сям'і Малевічаў — як свой, родны.

Пасля вайны хлопец скончыў мясцовую школу, вывучыўся на токара, працаваў на вагонарамонтным заводзе. Адтуль і на службу ў войска пайшоў. А служыць накіравалі на край свету — у Прыморскі край, у авіяцыю. Туды на пачатку 50-х на ўзбраенне ВПС сталі пступаць першыя рэактыўныя бамбардзіроўшчыкі Іл-28, здольныя развіваць хуткасць звыш 900 км у гадзіну і несці бомбавы груз у 3000 кг на 2400 кіламетраў.

Лёніка (ён па тым часе ўжо меў прозвішча папячыцеляў — Малевіч) залічылі ў экіпаж баявой машыны стралком-радыстам. Яго месца было ў самым хвасце фюзеляжа, у цеснай зашклёнай кабіне з 23-міліметровай хуткастрэльнай гарматай, здольнай паражаць паветранага праціўніка на адлегласці ў два кіламетры. У пісьмах дамоў Лёнік паведамляў пра сваю нялёгкую, але цікавую службу, якая, адчувалася, яму даспадобы. Але марыў вярнуцца на радзіму. Ведаў, што стрыечны брат Міхаіл у Слуцку пабудаваў уласны цагляны дом, падмурак якога яны разам закладвалі з разлікам, што пасля дэмабілізацыі Лёніка і яму там месца знойдзецца.

Але раптам у 1954 годзе, незадоўга да дэмабілізацыі, яго дзядзьку Аляксандра Іванавіча Малевіча паклікалі ў гарваенкамат. Сказалі: ваш сын Леанід загінуў у авіякатастрофе пры выкананні службовых абавязкаў. Паказалі паперку, якая прыйшла з авіябазы ля вёскі Чарнігаўка Прыморскага краю. І нагадалі Аляксандру Іванавічу, каб аб гібелі сына ён нікому не расказваў — тады такія трагедыі ўлады замоўчвалі.

Мне доўгі час не давала спакою думка, чаму пры аварыі самалёта Лёнік не здолеў пакінуць кабіну свайго Іл-28. Нарэшце, трапіла ў рукі кніга-альбом "Современная авиация. Бомбардировщики" — навукова-папулярнае выданне для масавага чытача, (1997 г.). Першыя старонкі гэтай цікавай, з рассакрэчанымі звесткамі кнігі прысвечаны таму самаму Іл-28. Там, між іншым, засведчана наступнае: *"у лётчика и штурмана имелись катапультные кресла на случай серьезной аварии в воздухе, а стрелок-радист вынужден был оставлять самолет через нижний входной люк, что было довольно трудно на больших скоростях и иногда приводило к гибели этого члена экипажа".*

Вось, здаецца, і разгадка той трагедыі. Усё прадугледзелі канструктары нядрэннай баявой машыны, толькі вось стралка-радыста ніяк не застрахавалі... І засакрэчаны Лёнік не вярнуўся дадому нават мёртвым.

Загінуў пілот за дзевяць тысяч кіламетраў ад сваёй радзімы. Адтуль у цынкавых трунах воінаў-нябожчыкаў, ахвяраў розных няшчасных выпадкаў, яшчэ не дастаўлялі ў Беларусь, як пазней з Афганістана. А ў тыя 40—80-я гады беларусаў у тых далёкіх краях служыла нямала — на Камчатцы, Сахаліне, Курыльскіх астравах, у Забайкаллі, на Новай Зямлі. Мой блізкі сябар, настаўнік-пенсіянер, тры гады служыў у пяхоце за 400 км ад Чыты. А былы аднакласнік некалькі гадоў у чыне капітана правёў на Новай Зямлі, быў сведкам выбуху там у 1961 годзе савецкай вадароднай 57-мегатоннай бомбы, атрымаў, вядома, пэўную дозу радыяцыі і ўжо памёр. І Лёніка, майго земляка, можна ўнесці ў той доўгі спіс загінуўшых або скалечаных на прасторах былога СССР.

Дзякуй Богу, што мы сёння жывём у незалежнай краіне, і салдаты нясуць вайсковую службу не тры ці сем гадоў, як калісьці, а толькі паўтара, некаторыя нават па месцы прызыву ў войска. Могуць у выхадныя наведаць бацькоў. Майму пакаленню вайскоўцаў такое і прысніцца не магло. Таму як зрэнку вока нам усім трэба аберагаць незалежнасць Беларусі ад тых, хто жадае аб'яднання з Расіяй у нейкай бутафорскай саюзнай дзяржаве.

Міхаіл ТЫЧЫНА.

Слуцк.

Народная Воля
13 ЛІПЕНЯ 2004 г.

Колькі каштуе «Славянскі базар у Віцебску»?

Агульная сума затрат на арганізацыю і правядзенне XIII Міжнароднага фестывалю мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску" складае звыш за 1,6 млн. долараў ЗША, што на 300 тысяч долараў больш, чым было выдзелена ў 2003 годзе. Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміў міністр культуры Беларусі Леанід Гуляка.

Сродкі на гэтыя мэты былі выдзелены спецыяльным распараджэннем Аляксандра Лукашэнкі, Міністэрствам культуры і з бюджэту Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі.

Паводле яго слоў, сёлета значна пашыралася колькасць мерапрыемстваў, якія пройдуць у рамках фестывалю. Так, праграма ўключае 75 відовішчных мерапрыемстваў, якія пройдуць на 12 фестывальных пляцоўках (у 2003 годзе — 57 мерапрыемстваў). Акрамя таго, з 15 па 21 ліпеня ў Віцебск прыедзе рэкордная колькасць гасцей з удзельнікаў фестывалю — больш як 6 тысяч з 27 краін, у тым ліку з Беларусі, Балгарыі, Вялікабрытаніі, Германіі, Расіі, Грузіі, Даніі, Егіпта, Ізраіля, Казахстана, Украіны, Францыі, Чэхіі, ЗША.

У міжнародным конкурсе выканаўцаў эстраднай песні "Віцебск-2004" возьмуць удзел 22 конкурсанты з 19 краін. Беларусь прадстаўяць два ўдзельнікі: Ганна Мушак і Пётр Ялфімаў — пераможцы Рэспубліканскага адборачнага туру конкурсу. У Міжнародным дзіцячым музычным конкурсе возьмуць удзел 19 чалавек з 16 краін. Беларусь прадстаўляць Шансі — уладальніца 4-га месца і конкурсу дзіцячай песні "Еўрабачанне-2003" і Бажэна — лаўрэат першай прэміі ў намінацыі "Эстрадны вакал" Міжнароднага фестывалю дзіцячай і юнацкай творчасці "Запалі сваю зорку".

Праграмай фестывалю таксама прадугледжана правядзенне гала-канцэртаў майстроў мастацтваў Беларусі, Расіі і Украіны, канцэртных праграм зорак эстрады ў Летнім амфітэатры і іншых канцэртных залах Віцебска, святаў паэзіі, ганчарнага і кузнечнага мастацтва.

У падрыхтоўку Летняга амфітэатра да правядзення канцэртных праграм было ўкладзена 200 млн. рублёў. Тут пройдзе 19 канцэртаў, якія ўбачаць больш як 90 тысяч гледачоў.

Упершыню ў праграму фестывалю ўключаны міжнародны марш-парад духавых аркестраў і гала-канцэрт духавых аркестраў "Мір дому твайму" з удзелам лепшых аркестраў Беларусі, Расіі, Украіны, Вялікабрытаніі і Польшчы.

Тэлевізійныя трансляцыі фестывальных мерапрыемстваў будуць весці Нацыянальная дзяржаўная тэлерадыёкампанія Беларусі і Усерасійская дзяржаўная тэлерадыёкампанія.

Вольга АСПЕНКА.

«Тэатральныя сустрэчы» на «Базары»

У рамках XIII Міжнароднага фестывалю мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску" адбудуцца традыцыйныя "Тэатральныя сустрэчы". З 15 па 21 ліпеня на сцэне Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Якуба Коласа пройдуць пяць спектакляў.

Адкрые "Тэатральныя сустрэчы" 15 ліпеня меладрама "Элеанора" ў пастаноўцы Рамана Вікцюка. На наступны дзень Сяргей Юрскі вынесе на суд гледачоў аўтарскі праект "Хатнія радасці. Летні канцэрт на зімовыя сюжэты". Мінскі Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Максіма Горкага 19 ліпеня пакажа спектакль "Звеставанне Марыі" рэжысёра Барыса Луцэнкі. 20 ліпеня на віцебскую сцэну выйдуць Людміла Гурчанка і Сяргей Шакураў у пастаноўцы Сяргея Жыцінкіна "Выпадковае шчасце міліцыянера Пешкіна". Завершыць "Тэатральныя сустрэчы" 21 ліпеня маскоўскі Тэатр імя Уладзіміра Маякоўскага спектаклем "Арт" рэжысёра Патрыка Кербрата. У ім задзейнічаны акцёры Ігар Касталецкі, Міхаіл Філіпаў, Міхаіл Янушкевіч.

Усе спектаклі пачынаюцца ў 19.00 гадзін. Цэны на білеты — ад 10 да 15 тысяч рублёў, а на спектакль тэатра імя Горкага — ад 3 да 5 тысяч рублёў.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ

Быкаўскі камень

З успамінаў пра Васіля Быкава

Паўтара года пражыў Васіль Быкаў на ўскрайку Хельсінкі, у Вуасары. На маіх вачах гэты ўскраек, ад якога да цэнтра дваццаць хвілін на метро, стаў фешэнебельным раёнам. Калі з тым, што фінскае, наогул стасуецца вызначэнне фешэнебельнае. Паўночны народ звык да сціпласці і прастаты, да чаго імкнецца і ў дызайне, і ў архітэктуры. Быкаў у фінскую сціпласць і прастату ўпісваўся цалкам. Тут яму можна было быць тым Быкавым, якім ён быў (фіны, у якіх ці не ў кожнага па сваім хутары, называлі яго хутаранінам), і не мелася патрэбы выглядаць аніякім Быкавым іншым.

Мяне падвезлі да пяціпавярховага дома з кавярняй унізе, на другім паверсе якога і жылі з лета 1998 да зімы 1999 Васіль Уладзіміравіч з Ірынай Міхайлаўнай... За домам — марскі заліў. Пабярэжжа... Лес, скалы, камяні...

Адзін камень адсюль з дапамогай сяброў маёй дачкі я потым прывязу на быкаўскае лецішча... А якраз сёння, 11 сакавіка 2004 года, калі пішуцца гэтыя радкі ўспамінаў, выбраны ў Вуасары яшчэ адзін камень — цяпер ужо на магілу Васіля Быкава. Так захацеў ён, такое выказаў жаданне: мець на магіле камень з Фінляндыі. І менавіта з Хельсінкі, з Вуасары, дзе ўсяго паўтара года пражыў.

У гісторыі літаратуры бывала ўсялякае. Перазахоўваўся, як у выпадку з Адамам Міцкевічам, астанкі якога так і не давезлі да роднай наваградскай зямлі, прах геніяў, перавозіліся надмагіллі... Але такога, каб нехта, на роднай зямлі паміраючы, пажадаў мець на магіле камень з чужыны, — не было. Я ва ўсялякім разе такіх выпадкаў не ведаю.

Звыкла разважаючы, такое не зразумець. Гэта з метафізічнай сферы. Пра што яшчэ думаць і думаць. І гэта дадатковы доказ таго, які глыбінны, няпросты Васіль Быкаў у сваёй нібыта прастаце.

Што ж да самога каменя, дык выбралі мы з фінамі гранітны валун шынялёвага, салдацкага, як бы незаўважнага колеру, са светлымі пражылкамі — сплячэннямі каранёў, шляхоў, лёсу.

Паклаўшы руку на камень, я адчуў, што ён быкаўскі... Стаяў і думаў: можа, няма ўжо на зямлі аніякіх чужын, а мы гэтага не заўважылі, не асэнсавалі?.. Але ўсё адно ёсць тое, што, як у Якуба Коласа, мой родны кут... І могуць быць яшчэ і куточкі... Хоць адзін, які мілы...

Не было па ад'ездзе Быкава з Хельсінкі ніводнай гаворкі, у якой Васіль Уладзіміравіч не згадваў бы Фінляндыю, Вуасары, не перадаваў бы паклоны нашым агульным фінскім сябрам. Ён помніў дабро і добрых людзей, ціха сказаўшы аднойчы, што фінскія паўтара года — самы спакойны і шчаслівы час у ягоным жыцці. І ўжо ў Бараўлянах, у ракавым корпусе ўгаворваў мяне нікуды, пакуль не будзе магчымасці вярнуцца дамоў, не ехаць з Фінляндыі. А Ірына Міхайлаўна аж завойкала: "Вой, вой, вой, толькі не да немцаў і не да чэхаў". На што Васіль Уладзіміравіч, каб я не падумаў, што немцы з чэхамі ў нечым горшыя за іншых, сказаў: "Не склалася там у нас..."

Пражыўшы ў Фінляндыі чатары гады, магу сцвярджаць, што ў тым, што называецца менталітэтам, беларусы не меней, калі не болей, падобныя з фінамі, чым з палякамі ці рускімі. Абумовілася гэта і амаль аднолькавым побытам з бульбай ды лёнам, і блізкасцю традыцый, народнай культуры: Купалле і па сёння ў Фінляндыі — дзяржаўнае свята. Гэтак падобныя народы не могуць не зацікавіцца адзін адным, не знайсціся ў свеце, і я перакананы, што так яно ўрэшце і будзе.

Можа, быкаўскі камень — падмурак пад тую будучыню? Не праз тое ж, што паўтара года спакойна і шчасліва пражыў у Фінляндыі, Быкаў пажадаў мець камень адтуль на сваёй магіле?.. І наўрад ці нехта ўзяўся б, нібы ў нас сваіх камянёў нестае, перацягваць з Фінляндыі ў Беларусь дзве з паловай тоны граніту, каб не глыбінная метафара, закладзеная ў гэтай дзеі, у апошнім быкаўскім жаданні.

У Юккі Малінэна, віцэ-прэзідэнта фінскага ПЭН-цэнтра, я спытаў неяк, чаму яны не працягнулі запрашэнне Быкаву надалей? Калі той хацеў застацца... Юкка, які апекаваў і любіў Быкава, вазіў яго да сябе на радзіму, на магілы бацькоў, здзівіўся: "Дык ён не прасіў..." Я давёў яму, што Быкаў і не мог прасіць, на што Юкка сказаў: "Прабач, але мы, фіны, не такія тонкія"...

Не ведаю, можа, патанчэўшы, мяне ўжо фіны запрасілі надалей без ніякіх просьбаў. І зразумелі ўсё, што я сказаў ім пра метафару, закладзеную ў перадсмяротным жаданні Быкава, і ўзяліся дапамагаць. Найперш той жа Юкка Малінэн і Юрыа Лармала з управы культуры горада Хельсінкі. Хоць, здавалася б, навошта ім гэта?..

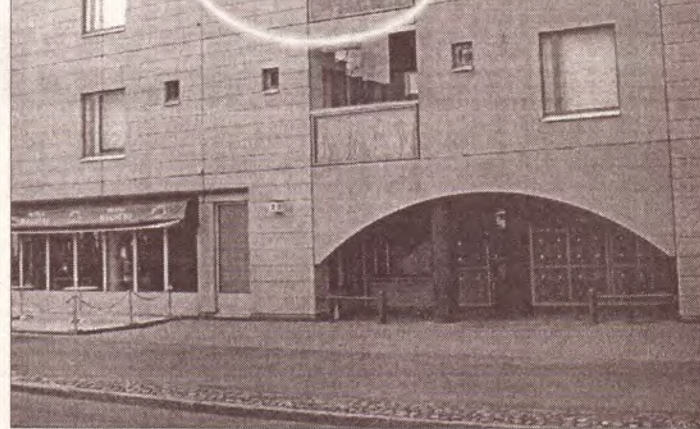
Шчыра сказаць, я сам пакуль да канца не веру, што метафізічная гісторыя з быкаўскім каменем завершыцца рэальным вынікам. Асцерагаюся нават, каб некага камень выпадкам не прыціснуў. Але гэта ўжо ўспаміны пра будучае. Пабачым...

Ёсць яшчэ адзін факт быкаўскай біяграфіі, які міжволі звязваецца з быкаўскім жаданнем мець на магіле камень з дальніх зямель. Гэта брацкая магіла ў далёкіх краях, у якой даўно пахаваны лейтэнант В.У.Быкаў.

Не выключаю, што ў здагадках сваіх пра апошнюю задуму Быкава нешта я перабольшваю, а на справе ўсё прасцей... Каб не было яму ў Фінляндыі фізічна ўтульна — не ўзнікла б і ніякай метафізікі. За ўвесь час, які пражыў ён у Хельсінкі, здарыўся толькі адзін непрыемны выпадак: фінскі ветэран прыстаў да яго ў краме, як да рускага захопніка, і патрабаваў вярнуць Карэлію... Васіль Уладзіміравіч быў усур'ёз расстроены: "Пакуль здолееш давесці, што ты не рускі, паспеюць прычапіцца і аблаяць". А Юкка Малінэн выпадак з ветэранам адкаменціраваў так: "Вы бела-русы, а мы бела-фіны..."

Вуасары. Фіёрд непадалёк ад дома Быкава.

Дом, у якім жыў у Хельсінкі Васіль Быкаў (на здымку пазначаныя балкон і акенца бакоўкі ў кватэры, якая была для Васіля Уладзіміравіча рабочым кабінетам).

Падняўшыся на другі паверх дома з кавярняй, я ўвайшоў у кватэру, якая па ад'ездзе Быкавых з Хельсінкі пуставала... Аднапакаёвая, з бакоўкамі кухні і рабочага кабінеціка. З лоджыяй, дзе можна працаваць летам. Асобна — сауна. У кабінеціку з акенцам пад столлю, маленькім, як лётка ў шпакоўні, ложак і пісьмовы стол. На стале — старэнькі камп'ютэр, падараваны Васілю Уладзіміравічу Якубам Лапаткам і ў спадчыну пакінуты мне, на клавіятуры якога ляжаў прывітальны быкаўскі ліст. Да ліста прыкладвалася нешта накшталт невялічкай інструкцыі: як мне ў нязнаным свеце абжывацца...

На сценах — адна насупраць адной — віселі карты Беларусі і Еўропы. Над картай Еўропы — герб Пагоня і сцяжкі: фінскі з сінім крыжам на белым і беларускі бел-чырвона-белы... Было ва ўсім гэтым штосьці кранальна-шчымлівае, што я і перанёс пасля ў новае жытло.

Пераносячы камп'ютэр, у якім заставаліся быкаўскія тэксты, знайшоў паперчынку, якой раней не заўважаў, прыклееную ўнізе пад маніторам. На ёй было напісана: "Ёсць першая старонка! З Богам!.."

...У часовым маім жытле, у кватэры, у якой жыву я ў Хельсінкі, вісіць на сцяне карціна, якая мне не належыць. Яе, у канцы 1999 года з Хельсінкі ад'язджаючы, разам з геаграфічнымі картамі Еўропы і Беларусі, са сцяжкамі над імі і гербам "Пагоня" пакінуў Васіль Быкаў. На карціне -зімовае дрэва, хутчэй нават заснежаны куст, і на ім чырвоныя снегіры. Яны рассыпаны на вецці так, што ніяк не злічыць, колькі іх. Адзін раз палічыш — семнаццаць, другі — шаснаццаць, трэці — зноў семнаццаць. Калі ў адной з тэлефонных размоў, гледзячы на карціну, я спытаў Быкава, ці заўважаў ён такое дзіва, ён адказаў, што заўважаў — і няма ў тым нічога дзіўнага: проста адзін снягір то адлятае, то вяртаецца.

Сакавік 2004, Хельсінкі.

Фота Ул.Няклеява.

СВЕЦКАЕ ЖЫЦЦЁ

МІРНАЕ свята

Сваё вяселле тэнісіст Максім Мірны і мадэль Ксенія Рубчэня зрабілі па-сапраўднаму народным святам

Мінчане і госці сталіцы, якія прыйшлі ў суботу на Кастрычніцкую плошчу, мелі магчымасць павіншаваць маладых з вяселлем. Дарэчы, у дзень вяселля Максім не забыўся і на трэніроўкі. Адразу пасля тэніснага корта ён пераапрануўся ў святочнае аддзенне (жоўты касцюм, бірузовую кашулю і белы гальштук) і разам з Ксеніяй паехаў на Кастрычніцкую плошчу. Між іншым, маладыя парушылі вясельную традыцыю — адправіліся на плошчу з адной кватэры. На Кастрычніцкую плошчу аўтамабільны картэж Мірных прыбыў у суправаджэнні байкераў з клуба "Железные братья". Тут і адбыўся імправізаваны выкуп нявесты. Гэтая працэдура заключалася ў тым, што Максім рабіў сваёй жонцы кампліменты кшталту: *"Ксюша самая добрая, пяшчотная, сексуальная..."* Пасля дзвюх хвілін кампліментаў тэнісіст пацікавіўся ў прысутных: "Хопіць?" Пад апладысменты і адбыўся выкуп нявесты, пасля чаго Максім сеў за руль бардовага кабрыялета і павёз Ксенію ў Палац шлюбаў, дзе маладых ужо чакаў ансамбль музыкантаў і натоўп прыхільнікаў. Пасля таго як Максім і Ксенія былі аб'яўлены мужам і жонкай, маладыя пераселі ў прыгожую беласнежную карэту з сапраўдным кучарам і ў суправаджэнні коннікаў вярнуліся на Кастрычніцкую плошчу. Кульмінацыяй свята, якое было даступна большасці мінчан, стаў палёт белых галубоў, якіх выпусцілі над плошчай Ксенія і Максім Мірныя. Як кажуць: Мірнай сям'і — птушкі міру на шчасце.

А потым быў банкет у "Жураўінцы", куды было запрошана каля 500 гасцей. Як прызнаўся журналісту "Народнай волі" бацька Максіма Мікалай Мікалаевіч, ён асабіста вырашаў, якія стравы ўвойдуць у вясельнае меню: *"Госці частаваліся блюдамі еўрапейскай кухні — нічога вострага. Даспадобы гасцям прыйшоўся велізарны асётр, а яшчэ ікра, якая скончылася праз дзве гадзіны пасля пачатку фуршэту..."*

За спіртныя напоі, якія прысутнічалі на святочным стале і ў некалькіх барах, якія абслугоўвалі вяселле, таксама адказваў Мікалай Мірны: *"Са спіртных напояў было ўсё, што я палічыў няшкодным. Напрыклад, "Бярозавая" гарэлка брэсцкай вытворчасці, разнастайныя канькякі, віскі, марціні, джын..."*

Дарэчы, сярод гасцей было шмат вядомых у свеце спорту людзей. Прысутнічалі і прадстаўнікі залатога складу футбольнага "Дынама"-1982, і біятланісты, і спартсмены-лёгкаатлеты **Ігар Астапковіч і Эліна Зверава...**

Ну і зразумела, што ніякае вяселле не абыходзіцца без падарункаў для маладых. Так, прадстаўнікі Беларускай тэніснай асацыяцыі падарылі Максіму і Ксеніі камп'ютэр. Між іншым, даволі трапны выбар, улічваючы тое, што камп'ютэр, які быў у Максіма раней, згарэў падчас пажару ў рымскім гатэлі, дзе жыў Максім, калі прымаў удзел у турніры.

Аляксандр Лукашэнка падарыў маладым набор чэшскага распіснога шкла.

Бацька Максіма падарыў сваёй нявестцы залатое кальє і залаты бранзалет з брыльянтамі.

Не ведаем дакладна, што падарыла Максіму Ксюша, але сюрпрыз, які яна прыгатавала мужу, прыйшоўся яму даспадобы. Як вядома, акрамя трэніровак Максім апошнім часам актыўна спявае — у эфіры айчынных тэлеканалаў колькі разоў паказвалі спевака Максіма Мірнага. Вось Ксенія і вырашыла не адставаць. На банкеце ў "Жураўінцы" яна праспявала песню, якая стала прыгожым прызнаннем у каханні. Завяршылася вяселле святочнай дыскатэкай.

Вяселле прайшло, але вясельнага падарожжа ў Мірных не будзе: адразу пасля вяселля ў Максіма распачаліся працоўныя будні, і хутка ён з'язджае на чарговы турнір. Але вясельнае падарожжа — гэта не галоўнае, бо, як прызнаецца сам Максім, галоўнае тое, што ён і Ксюша цяпер будуць заўжды побач.

Шчасця Вам, маладыя!

Віталь ГАРБУЗАЎ.
Фота photo.bymedia.net

13
ліпень

АЎТОРАК
Усх. 4.54 Зах. 21.36
Даўж. дня 16.42
Апошняя квадра
9 ліпеня

115 гадоў з дня нараджэння С.П. Нікалаева (1889—1973), тэатральнага мастака, народнага мастака БССР, заслужанага артыста РСФСР

Затрыманы аўтамабіль з пяццю тонамі паўкаштоўных камянёў

Машыну з пяццю тонамі паўкаштоўных камянёў затрымалі супрацоўнікі мытні "Заходні Буг" на пункце мытнага афармлення "Казловічы". Гэты груз перамяшчаўся цераз польска-беларускую мяжу яшчэ ў чэрвені, аднак толькі зараз былі сабраны важкія доказы парушэння мытнага заканадаўства Беларусі.

Як паведаміў БелаПАН старшы оперупаўнаважаны аддзела па барацьбе з кантрабандай мытні "Заходні Буг" Генадзь Можар, аўтамабіль з грузам накіроўваўся транзітам з Галандыі. У таварасуправаджальных дакументах ён пазначаўся як зборны — вырабы з паўкаштоўных камянёў, халадзільная ўстаноўка і выстаўная экспазіцыя. Акрамя таго, што самі гэтыя дакументы выклікалі падазрэнне ў інспектараў мытні, іх зацікавіла і тое, што адпраўнікам грузу з'яўлялася амерыканская фірма "Скай Лай" і пачатковым пунктам адліку яго руху значылася ПАР і Батсвана. Таму было вырашана зрабіць больш дэталёвую праверку, а на надгляд грузу запрасіць вядомага брэсцкага прафесара-мінералазнаўцу Альберта Багдасарава.

"Падчас дакладнага надгляду было ўстаноўлена, што перавозіцца 5 тон вырабаў з яшмы, агату, горнага хрусталю і іншых мінералаў, а таксама фігуркі з камянёў ручной работы. Эксперты адразу ж адзначылі, што гэтыя фігуркі маюць вялікую мастацкую каштоўнасць. Асабліва кампазіцыя з 12 фігурак жывёл, кожная з якіх выканана з канкрэтнага каменю і адпавядае вызначанаму ўсходнім календаром году. Адназначна сказаць, колькі каштуе такая кампазіцыя, мы не можам, але ясна, што яна выраблена на заказ і ацэньваецца вельмі дорага", — падкрэсліў Г.Можар.

Паводле папярэдніх ацэнак супрацоўнікаў мытні і экспертаў, агульны кошт грузу можа скласці 300—350 тысяч долараў, тады як заяўлены кошт склаў усяго 17 тысяч. Больш дакладная ацэнка гэтых вырабаў яшчэ наперадзе.

Ларыса ШЫГАНАВА.

СТРАТА

Памёр Якаў Шапіра

У суботу галоўны трэнер жодзінскага "Тарпеда" Якаў Шапіра яшчэ кіраваў гульнёй сваёй каманды ў матчы нацыянальнага першынства, які жодзінцы праводзілі на родным стадыёне супраць гродзенскага "Нёмана"... На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё адбыўся інфаркт. Медыцынскі персанал жодзінскай каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі "хуткай дапамогі" быў дастаўлены ў рэанімацыйнае аддзяленне гарадской бальніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыкі спрабавалі аднавіць нармальны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалося, што крызіс мінуў. Якаў Міхайлавіч ужо размаўляў з медыцынскім персаналам, як звычайна жартаваў...

Аднак каля 10 гадзін раніцы зноў наступіла пагаршэнне стану здароўя Якава Шапіры. На жаль, уратаваць трэнера другі раз медыкам не ўдалося... У 12 гадзін 11 ліпеня сэрца таленавітага трэнера спынілася...

Якаў Шапіра нарадзіўся 23 лістапада 1961 года. У 1987 годзе скончыў Беларускі дзяржаўны інстытут фізкультуры. У 1984 годзе стварыў дзіцячы футбольны клуб "Атака". З 1984 па 1991 год сумяшчаў трэнерскую працу з кіраўніцтвам "Атакай".

У якасці трэнера дарослых каманд працаваў у мінскай "Атаке" (1993—1997), слонімскім "Камунальніку" (з другога круга чэмпіянату Беларусі 1998 года), "Лунінцу" (1999—2000). З вясны 2000 года па 11 ліпеня 2004 года — галоўны трэнер жодзінскага "Тарпеда".

Вторник, 13 июля

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 18.00, 23.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.05, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!"
07.30, 08.30, 19.55 "Деловая жизнь".
Внимание! С 09.10 до 15.00 — техническая профилактика.
15.20 "Шапка Мономаха". Киноповесть.
16.20 "Лицей". Сериал.
17.10 "Богатые и знаменитые". Сериал.
18.15 "Шпилька".
18.40 "100 шагов к Олимпу".
18.45 "Спрут". Сериал.
20.00 "Тайны следствия". Сериал.
21.00 "Панорама".
21.50 "Общественная безопасность".
22.00 "Близнец". Комедия.

ОНТ

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.20 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05, 19.05 "Клон". Сериал.
09.55 "Дисней-клуб". "Мышиный дом".
16.05 "Женщины в любви". Сериал.
17.00 "Слабое звено".
18.10 "Дом". Реалити-шоу.
20.00 "Время".
21.05 "Черный ворон". Сериал.
22.10 "Улицы разбитых фонарей". Сериал.
23.35 "Не только о футболе".
00.00 "Танцор". Сериал.

РОССИЯ

07.45, 19.55 "Бедная Настя". Сериал.
08.45 "Директория смерти". Сериал.
09.40, 22.25 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30, 22.40 "Местное время. Вести — Москва".
10.50, 20.55 "Марш Турецкого". Сериал.
12.25 "Ха!" Маленькие комедии.
16.10 "Агентство "Золотая пуля". Сериал.
17.05 "Нежное чудовище". Сериал.
18.00 "Комиссар Рекс". Сериал.
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
23.00 "Курская дуга". Док.фильм.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "Есть только миг".
08.35 "Наполеон и Европа". Сериал.
09.35 "Пой, душа!"
10.05, 18.15 "Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.30, 21.15 "Тайны Ниро Вульфа". Сериал.
11.15, 13.05 "Обычный необычный день".
11.50 "Душечка". Драма.
13.35 "Киту-домовой", "Песенка мышонка". Мультфильмы.
14.10 "Последнее лето детства". Киноповесть.
15.15 "Маугли". Сериал.
15.40 "Не зевай!"
15.55 "Цубаники". Худ.фильм.
16.30 "Ностальжи".
17.00 "Богач, бедняк, семья". Худ.фильм.
18.40 "Адъютант его превосходительства". Худ.фильм.
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".
22.05 "Землей и кровью". Мелодрама.
22.55 "5 вечеров мирового хоккея". Финал Кубка Стенли-2004. Видеообзор.

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 "Сегодня".
09.25 "Их нравы с Дмитрием Захаровым".
10.20 "Страна советов".
14.35 "Принцип домино".
16.30 "Дикий мир: борьба за выживание".
17.35 "Протокол".
18.40 "Ледниковый период". Сериал.
19.50 "Не ссорьтесь, девочки". Сериал.
21.00 "Страна и мир".
21.35 "Красная стрела".
21.45 "Неудача Пуаро". Сериал.
23.00 "Джейк 2.0". Сериал.

СТВ+RenTV

06.30, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.45 "Утро столицы".
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 20.00 "СТВ-спорт".
08.15, 20.20 "Технология".
08.25 "Столичный футбол".
08.55 "Добро пожаловать".
09.10 "Трансформеры". Мультфильм.
09.35 "В бегах". Боевик.
11.10 "Безумный мир". Док.фильм.
12.00 "Час суда".
12.55 "Пока горит свеча".
13.50 "NEXT". Сериал.
14.50 "Мятежный дух". Сериал.
15.35 "Маска". Мультсериал.
16.00 "Про шмелей и королей". Мультфильм.
16.10 "Кадровый вопрос".
16.50 "Турпоход".
17.00 "Вовочка". Сериал.
18.15 "Телеафиша".
18.30 "NEXT-2". Сериал.
20.10 "Тема дня".
20.35 "Закон и криминал".
20.55 "Билли по прозвищу Фингал". Детектив.
23.10 "Игровой рефлекс".
23.20 "Секретные материалы". Сериал.
00.05 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

07.00, 17.00 "Влюбленный д'Артаньян". Сериал.
07.50, 17.50, 21.00 "Телемагазин".
08.00 "Король ветра". Худ.фильм.
09.40, 20.40 "К-видео" — "Топ-8".
09.45, 19.50 "Полиция Гамбурга". Сериал.
10.30, 21.10 "Глаза змеи". Триллер.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
18.00 "Два капитана". Сериал.
19.20 "Последний миф". Док.сериал.
19.45 "Атомик Филмз" и К-видео" представляют...
20.45 "Вечарніца".

ТВ ЦЕНТР

05.00, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь".
07.45 "За витриной универмага". Комедия.
09.35 "Войди в свой дом".
09.40 Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00. 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.10 "Момент истины".
12.05, 23.00 "Петровка, 38".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.20 "Как добиться успеха. Доктор Богданов".
14.30 "Я — мама".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Командоры, вперед!".
16.10 "Умный нашелся...". Ток-шоу.
17.15 "Очевидное-невероятное".
18.00 "Страсти по Саломее". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
19.00 "Лицом к городу".
20.00 "Возвращение Шерлока Холмса". Сериал.
21.40 "Тюрьма и воля". "Стукачи".
22.30 "Времечко".
23.20 "25-й час. События. Время московское".
23.45 "Супердиск".
00.00 "По закону". Сериал.
00.55 "Синий троллейбус".

EUROSPORT

09.30, 14.30 Футбол. "Го-о-ол!!!".
10.00 Экстремальный спорт. "Молодежная зона".
10.30 Теннис. "Новичок".
10.45 Пляжный волейбол. Мировой тур в Норвегии.
11.45 Пляжный волейбол. Мировой тур в Испании.
12.45, 15.00, 23.00 Велогонка Тур де Франс.
14.00 Мультиспорт. "Всякая всячина".
19.00 Футбол. Молодежный чемпионат Европы в Швейцарии. Германия—Испания. Прямая трансляция.
21.00 Футбол. Альпийский кубок в Австрии.
00.00 Олимпийские игры. "Цель — Афины".
00.30 Новости "Евроспорта".
00.45 Автогонки НАСКАР. Серии в США.
01.45 Мультиспорт. "Всякая всячина".
02.15 Олимпийские игры. Культурная программа Олимпиады.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 42 080 экз. Заказ № 687.